

REFERAT |KRS| Formannskapet (2015-2019) d. 15-06-2016

Møtedato Onsdag d. 15. juni 2016 kl. 09:15

Møtested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Høringsuttalelse - Søknad om godkjenning, Kristiansand Friskole A/S.....	3
Høringsuttalelse - søknad om godkjenning Norges Toppidrettsgymnas Ungdomsskole Kristiansand	9
Svar på oversendelsesforslag om rektorutdanning.....	14
Det gamle gymbygget på Torridal skole.....	18
Forslag til Boligprogram 2017-2020.....	24
Samferdselspakke for Kristiansandsregionen fase 1 - forslag om forlengelse av innkrevingsperiode,	29
Nye Kristiansand - Søknad om sammenslåing av Søgne, Songdalen, Kristiansand, Birkenes og Lille	35
Sak vedrørende spørsmålet om endring av dagens retningslinjer om at salgsbevilling for alkoholhol	49
Valg av meddommere til Kristiansand Tingrett og Agder Lagmannsrett og valg av skjønnsmenn for	55
Uttalelse vedr. fiskeridirektørens beslutning om nedleggelse av fiskeridirektoratets lokalkontor i Kr	58

Sak 68/16: Høringsuttalelse - Søknad om godkjenning, Kristiansand Friskole A/S

Vedlegg

Vedtak OPPVEK, 14062016, Sak 41/16, Høringsuttalelse - Søknad om godkjenning, Kristiansand Friskole A/S

Vedtak BYSTYR, 21092016, Sak 115/16, Høringsuttalelse - Søknad om godkjenning, Kristiansand Friskole A/S

Vedtak FORMAN, 15062016, Sak 68/16, Høringsuttalelse - Søknad om godkjenning, Kristiansand Friskole A/S

Vedtak OPPVEK, 14062016, Sak 41/16, Høringsuttalelse - Søknad om godkjenning, Kristiansand Friskole A/S

Vedtak OPPVEK, 14062016, Sak 41/16, Høringsuttalelse - Søknad om godkjenning, Kristiansand Friskole A/S

Vedtak OPPVEK, 14062016, Sak 41/16, Høringsuttalelse - Søknad om godkjenning, Kristiansand Friskole A/S

Vedtak OPPVEK, 14062016, Sak 41/16, Høringsuttalelse - Søknad om godkjenning, Kristiansand Friskole A/S

Høringsuttalelse - godkjenning av ny privat skole, Kristiansand Friskole AS.pdf

201405410-12 VS_ Anmodning om uttalelse - Kristiansand Friskole AS - søknad etter friskolelov 16183757_1_1.pdf

201405410-12 Søknad 16183758_1_1.pdf

Dato 31. mai 2016
Saksnr.: 201405410-13
Saksbehandler Stein Endre Haartveit

Saksgang
Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato
14.06.2016
15.06.2016

Høringsuttalelse - Søknad om utvidet godkjenning, Kristiansand Friskole A/S

Sammendrag

Kristiansand Friskole A/S søker om godkjenning etter privatskolelovens § 2-1,2.ledd, bokstav a. livsyn.

Kommunen har tidligere uttalt seg til og skolen har fått godkjenning til samme formål for inntil 180 elever på trinn 8 – 10. Denne søknaden omhandler økt antall elever på inntil 100 og på trinn 1-10.

På generelt grunnlag beregnes det at hver elev i privatskole gir kommunen en merutgift på mellom 30 og 35.000 kr./år. I tillegg vil normalt utgiftene til spesialundervisning være høyere.

Rådmannen finner at herværende søknad om utvidelse av skolen ikke gir spesielle problemer for de kommunale skolene i Kristiansand, jf. vilkårene som kommunen skal uttale seg om.

Forslag til vedtak

[Kristiansand kommune avgir uttalelse i tråd med rådmannens anbefaling på s.5 i saken.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Vedlegg:
Kommunens tidligere uttalelse av 03.09.2014
Høringsbrev fra UDIR
Søknad fra Kristiansand Friskole A/S

Bakgrunn for saken

Utdanningsdirektoratet har i e-post av 03.05.2016 anmodet om uttalelse til Kristiansand Friskole A/S sin søknad om godkjenning etter friskoleloven § 2 – 1, 2.ledd bokstav a. livsyn.

Friskolelovens § 2 – 1, 2.ledd gir anledning til å søke om å drive privatskoler på følgende grunnlag:

- a) livssyn
- b) anerkjend pedagogisk retning
- c) internasjonalt
- d) særskilt tilrettelagd videregående opplæring i kombinasjon med toppidrett
- e) norsk grunnskoleopplæring i utlandet
- f) særskilt tilrettelagd opplæring for funksjonshemmede
- g) videregående opplæring i små og verneverdige handverksfag
- h) videregående opplæring i yrkesfaglege utdanningsprogram
- i) særskilt profil

I sak 201405410-6 den 03.09.2014 behandlet formannskapet Kristiansand Friskole A/S sin søknad om godkjenning etter privatskoleloven og vedtok rådmannens anbefaling til uttalelse: *«Rådmannen har ikke så vesentlige innvendinger i forhold til konsekvensene av etablering av Kristiansand Friskole at søknaden ikke kan anbefales.*

Kristiansand kommune finner imidlertid grunn til å påpeke at kommunen får merutgifter som følge av at trekket i rammetilskuddet for elever i private skoler er vesentlig høyere enn den faktiske besparelsen kommunen får. Utgifter til skyss og spesialundervisning vil være høyere enn om elevene hadde gått i kommunale skoler.

Det foreligger i tillegg til denne søknaden en godkjenning av Oasen skole Øst i Kristiansand for 350 elever.

Godkjennes Kristiansand Friskole AS og elevplassene fylles, vil Kristiansand få en betydelig andel (ca 8%) av elevene i privatskoler.

Skolen søkes forøvrig lokalisert i et område der kommunen har en bekymring for elevgrunnetilgangen til en av kommunens minste ungdomsskoler.»

Skolen ble godkjent med inntil 180 elever på trinnene 8 -10. I den nye søknaden søkes det om totalt inntil 280 elever på trinnene 1 – 10.

Det er ny eier av skolen, men virksomheten ønsker fortsatt å drive sin virksomhet på grunnlag av friskolelovens § 2-1,2,a. livssyn, altså på samme grunnlag som den opprinnelige godkjenningen ble gitt for.

Vertskommunen skal høres før det fattes vedtak om godkjenning av en privat skole.

Kommunen skal uttale seg om hvilke konsekvenser en etablering av en privat skole har for kommunen. I henhold til friskolelovens § 2 -1, 1.ledd fatter departementet vedtak i forhold til søknaden. Denne myndigheten er delegert til utdanningsdirektoratet.

I rettledningen til kommunen fra utdanningsdirektoratet uttales bl.a. følgende om kommunens uttalelse:

Dersom vertskommunen mener at en etablering eller en utvidelse av tilbudet vil få negative konsekvenser for skolestrukturen, vil det i vurderingen av innsigelsene ha betydning i hvor stor grad, og hvor godt, de negative konsekvensene er sannsynliggjort. Følgende momenter vil blant annet kunne vektlegges:

Endring av skolestruktur og budsjettmessige konsekvenser: I vurderingen legger vi blant annet vekt på de budsjettmessige konsekvenser etablering av en friskole vil ha, for eksempel ved at etableringen vil legge vesentlige bindinger på skolestrukturen og dermed begrense muligheten til å foreta (om)prioriteringer mellom ulike tjenesteområder. I tilfeller hvor det allerede er foretatt investeringer i nye skoleprosjekter, kan dette også være av betydning.

Det kan også legges vekt på om etablering av en friskole kan føre til at en annen offentlig skole må legges ned fordi det ikke er elevgrunnlag for flere skoler, eller at reiseveien til den offentlige skolen blir urimelig. Det samme gjelder tilfeller der etablering av en friskole vil gjøre det vanskelig å opprettholde desentraliserte tilbud som følge av sviktende elevgrunnlag.

Utdanningsdirektoratet påpeker at ikke enhver strukturendring kommunen må foreta som en konsekvens av etableringen av en eller flere friskoler vil vektlegges.

Skolefaglige hensyn:

Skolefaglige hensyn, f.eks. nedleggelse av små offentlige skoler til fordel for større enheter for å opprette et miljø med større muligheter for faglig og pedagogisk utvikling, kan vektlegges. Vi viser imidlertid til at slike hensyn normalt ikke tillegges avgjørende vekt, dersom det er det eneste argumentet i innsigelsen.

Andel elever i private skoler:

I tillegg til herværende søknad, har også Norges Toppidrettsgymnas ungdomsskole Kristiansand A/S søkt om godkjenning etter friskolelovens § 2 – 1, 2.ledd, bokstav i. særskilt profil. Søkt elevtall er 96 på trinnene 8 – 10. Søknaden behandles i egen sak.

Nedenfor følger en tabell med oversikt over elever/elevplasser i private skoler:

Skole	Antall elever totalt	Antall elever fra Krs	Godkjent for	Merknad
Steinerskolen	123	105	Ikke kjent, gammel godkjenning	
Samfundet Dvergsnes (1-4)	33	33	Ikke kjent, gammel godkjenning	
Samfundet Sentrum (5-10)	176	107	Ikke kjent, gammel godkjenning	
Kristiansand Friskole (8-10)	0	0	180	Godkjent, men ikke etablert.
Oasen Øst	20	20	350	
Søknader til behandling nå				
NTG	0	0	96	Ny
Kristiansand Friskole (8-10)	0	0	100	Overtatt av Oasen, vil bli søkt utvidet til 1-10 skole
Utenfor Kristiansand				
Samfundet Oftenes	61	16	Ikke kjent	
Oasen Birkelid	232	26	Ikke kjent	
Sum	645	307	726	

Som det fremgår av tabellen er det i dag ca 300 kristiansandselever som går på privat skole (ca 3% av kristiansandselevene). (I tillegg kommer ca. 120 elever ved Kristiansand Internasjonale Skole (KIS). KIS er imidlertid ikke privatskole etter loven, men etter opplæringslovens § 2 – 12. Det betyr at kommunen finansierer, men blir ikke trukket i rammetilskudd.) Dette er et tall som har vært forholdsvis stabilt de senere år. Godkjennes de to søknadene som nå er til behandling og Kristiansand Friskole og Oasen

Øst utnytter sitt godkjente potensiale vil antallet kunne bli mer enn 1000 elever (mer enn 10 %). Snittet for ASSS-kommunene er ca. 5 % i private skoler, inkludert slike skoler som KIS. Drammen er lavest med under 1%, mens Stavanger har ca. 7 %.

Struktur:

Ved forrige behandling av søknaden til Kristiansand Friskole A/S ble det redegjort for følgende:

«Selv om de private skolene rekrutterer fra hele byen, vil det likevel være grunn til å anta at skolens geografiske plassering vil ha en viss betydning for hvor elevene kommer fra. Derfor er det særlig konsekvensene for skolene i Vågsbygd som er vurdert.

Inneværende skoleår går det til sammen ca 930 elever på ungdomstrinnet, fordelt slik:

Møvig 278

Karuss 248

Fiskå 239

Lindebøskauen 168

Elevtallet ventes å stige til ca 1000 de neste 10 år.

Lindebøskauen er en av kommunens minste ungdomsskoler. Skolens økonomiske grunnlag er allerede i minste laget for å kunne opprettholde en forsvarlig drift. Dette gjør at skolen har utfordringer med å drive innenfor de økonomiske rammene, og ha tilstrekkelig ressurser til å oppfylle kravet til de funksjoner og fagtilbud en ungdomsskole bør ha.

Dersom mange elever i dette området velger privat skole, må skolens framtid vurderes eller subsidieres ekstra for at ikke situasjonen forringes ytterligere. Skolen ble for øvrig i 2008 utvidet og rehabilitert for nærmere 70 mill. kr.

Det er ellers ikke mulig å ta hensyn til elever i private skoler, med noen få systematiske unntak, i prognoser og dimensjonering av kapasitet i det enkelte området. Derfor kan dette ikke tas inn som en faktor i strukturvurderinger – vi kan ikke vite hvor elevene kommer fra og heller ikke hvor mange som vil velge private alternativ.»

Herværende søknaden innebærer en økning på 100 elever fortrinnsvis på trinn 1 til 7 i dette området. Vi kan ikke se at det skaper spesielle problemer for barneskolene i Vågsbygd.

Økonomi:

I ovennevnte sak ble det også pekt på økonomiske konsekvenser som følge av privat etablering av skole: trekk i kommunens rammetildeling, spesialundervisning og skoleskyss. De økonomiske konsekvenser ble oppsummert slik:

«Våre beregninger viser, med gitte forutsetninger, at en elev i privatskole gir kommunen en merutgift på mellom 30.-35.000 kr i året i forhold til om eleven går i kommunal skole. I tillegg kommer merutgifter knyttet til spesialundervisning som ikke er mulig å beregne.

Ut fra disse forutsetningene vil eksempelvis 100 nye elever i privatskole gi kommunen en merutgift på 3-5 mill. kr.»

Disse forhold gjelder fortsatt.

Vurdering:

Ved vurderingen av om en privatskole skal gis godkjenning synes det ikke å bli tatt hensyn til hvor mange privatskoleelever en kommune totalt sett vil kunne få.

Veiledningen fra direktoratet peker på at det må få konkrete følger for den offentlige skolestrukturen med tilhørende budsjettmessige konsekvenser.

Tilsvarende synes man i liten grad å ta hensyn til slike budsjettmessige konsekvenser som nevnt under avsnittet økonomi ovenfor ved behandling av den enkelte søknad. Det antas derfor at man i tillegg bør ta disse forhold opp på generelt grunnlag i forbindelse med en vurdering av rammetrekkene i henhold til korreksjonsordningen ved etablering av friskoler.

I sin forrige søknad fikk Kristiansand Friskole sin søknad innvilget. Den nye søknaden fører ikke isolert sett til tilsvarende bekymring som kommunen hadde da, idet en ikke kan se at en innvilgelse av søknaden får særlig betydning for barneskolene i området.

De generelle økonomiske bekymringene øker imidlertid ved økt antall elever i private skoler, som vil kunne bli opp mot 10 % dersom det godkjente potensialet utnyttes.

Rådmannens anbefaling til uttalelse fra kommunen:

Rådmannen kan ikke se at den søknaden som nå behandles gir spesielle problemer for de offentlige skolene i Kristiansand.

Kristiansand kommune finner imidlertid igjen grunn til å påpeke at kommunen får merutgifter som følge av at trekket i rammetilskuddet for elever i private skoler er vesentlig høyere enn den faktiske besparelsen kommunen får. Utgiftene til skyss og spesialundervisning vil være høyere enn om elevene hadde gått i kommunale skoler. Jo flere elever i private skoler jo mer tynger dette forholdet kommunens økonomi.

Sak 69/16: Høringsuttalelse - søknad om godkjenning Norges Toppidrettsgymnas Ungdomsskole Kristiansand A/S

Vedlegg

Vedtak OPPVEK, 14062016, Sak 42/16, Høringsuttalelse - søknad om godkjenning Norges Toppidrettsgymnas Ungdomsskole Kristiansand A/S

Vedtak BYSTYR, 21092016, Sak 116/16, Høringsuttalelse - søknad om godkjenning Norges Toppidrettsgymnas Ungdomsskole Kristiansand A/S

Vedtak FORMAN, 15062016, Sak 69/16, Høringsuttalelse - søknad om godkjenning Norges Toppidrettsgymnas Ungdomsskole Kristiansand A/S

Vedtak OPPVEK, 14062016, Sak 42/16, Høringsuttalelse - søknad om godkjenning Norges Toppidrettsgymnas Ungdomsskole Kristiansand A/S

Vedtak OPPVEK, 14062016, Sak 42/16, Høringsuttalelse - søknad om godkjenning Norges Toppidrettsgymnas Ungdomsskole Kristiansand A/S

Vedtak OPPVEK, 14062016, Sak 42/16, Høringsuttalelse - søknad om godkjenning Norges Toppidrettsgymnas Ungdomsskole Kristiansand A/S

Høringsuttalelse - godkjenning av ny privat skole, Kristiansand Friskole AS.pdf

201605253-1 VS_ Anmodning om uttalelse - Norges Toppidrettsgymnas ungdomsskole Kristiansand 16153912_1_1.pdf

201605253-1 Søknad 16153705_1_1.pdf

Inntaksreglement - Inntaksreglement_NTG-U Kristiansand.PDF

Tilleggsopplysninger - Skolens profil_NTG-U KRISTIANSAND.PDF

Dato 31. mai 2016
Saksnr.: 201605253-2
Saksbehandler Stein Endre Haartveit

Saksgang
Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato
14.06.2016
15.06.2016

Høringsuttalelse - søknad om godkjenning Norges Toppidrettsgymnas Ungdomsskole Kristiansand A/S

Sammendrag

Norges Toppidrettsgymnas Ungdomsskole Kristiansand A/S søker om godkjenning etter privatskolelovens § 2 – 1, 2.ledd, bokstav i. særskilt profil.

Søknaden gjelder inntil 96 elever på trinn 8 – 10. Skolens formål er å drive undervisning kombinert med høyt idrettslig aktivitetsnivå. Den ønskes etablert i Sør Arenas Idrettsanlegg.

På generelt grunnlag beregnes det at hver elev i privatskole gir kommunen en merutgift på mellom 30 og 35.000 kr./år. I tillegg vil normalt utgiftene til spesialundervisning være høyere.

Rådmannen kan ikke se at en etablering av denne skolen vil få noen særlig betydning for kommunens skolestruktur.

Skolens formål viser at den kan være et godt supplement til dagens skoletilbud i Kristiansand.

Forslag til vedtak

[Kristiansand kommune avgir uttalelse i tråd med rådmannens anbefaling på s.4 i saken.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Vedlegg:
Kommunens tidligere uttalelse av 03.09.2014
Høringsbrev fra UDIR
Søknad fra Norges Toppidrettsgymnas Ungdomsskole Kristiansand A/S

Bakgrunn for saken
Utdanningsdirektoratet har i e-post av 25.04.2016 anmodet om uttalelse til Norges Toppidrettsgymnas ungdomsskole Kristiansand A/S sin søknad om godkjenning etter

friskoleloven. Skolen ønsker å drive sin virksomhet på grunnlag av friskolelovens § 2 – 1, 2.ledd, bokstav i. særskilt profil. Formålet er å drive undervisning kombinert med høyt idrettslig aktivitetsnivå. De søker om godkjenning for til sammen inntil 96 elever på trinnene 8, 9, og 10. De ønsker å etablere skolen i Sør Arena Idrettsanlegg.

Friskolelovens § 2 – 1, 2.ledd gir anledning til å søke om å drive privatskoler på følgende grunnlag:

- a) livssyn
- b) anerkjend pedagogisk retning
- c) internasjonalt
- d) særskilt tilrettelagd videregående opplæring i kombinasjon med toppidrett
- e) norsk grunnskoleopplæring i utlandet
- f) særskilt tilrettelagd opplæring for funksjonshemmede
- g) videregående opplæring i små og verneverdige handverksfag
- h) videregående opplæring i yrkesfaglege utdanningsprogram
- i) særskilt profil

Friskolelovens § 2-1, 2.ledd bokstav i særskilt profil trådte i kraft 1. august 2015. I sin uttalelse til denne og andre endringer i friskoleloven ga formannskapet sin tilslutning til endringsforslagene i sak 201400895-7 den 03.12.2014.

Vertskommunen skal høres før det fattes vedtak om godkjenning av en privat skole. Kommunen skal uttale seg om hvilke konsekvenser en etablering av en privat skole har for kommunen. I henhold til friskolelovens § 2 -1, 1.ledd fatter departementet vedtak i forhold til søknaden. Denne myndigheten er delegert til utdanningsdirektoratet.

I rettledningen til kommunen fra utdanningsdirektoratet uttales bl.a. følgende om kommunens uttalelse:

Dersom vertskommunen mener at en etablering eller en utvidelse av tilbudet vil få negative konsekvenser for skolestrukturen, vil det i vurderingen av innsigelsene ha betydning i hvor stor grad, og hvor godt, de negative konsekvensene er sannsynliggjort. Følgende momenter vil blant annet kunne vektlegges:

Endring av skolestruktur og budsjettmessige konsekvenser: I vurderingen legger vi blant annet vekt på de budsjettmessige konsekvenser etablering av en friskole vil ha, for eksempel ved at etableringen vil legge vesentlige bindinger på skolestrukturen og dermed begrense muligheten til å foreta (om)prioriteringer mellom ulike tjenesteområder. I tilfeller hvor det allerede er foretatt investeringer i nye skoleprosjekter, kan dette også være av betydning.

Det kan også legges vekt på om etablering av en friskole kan føre til at en annen offentlig skole må legges ned fordi det ikke er elevgrunnlag for flere skoler, eller at reiseveien til den offentlige skolen blir urimelig. Det samme gjelder tilfeller der etablering av en friskole vil gjøre det vanskelig å opprettholde desentraliserte tilbud som følge av sviktende elevgrunnlag.

Utdanningsdirektoratet påpeker at ikke enhver strukturendring kommunen må foreta som en konsekvens av etableringen av en eller flere friskoler vil vektlegges.

Skolefaglige hensyn:

Skolefaglige hensyn, f.eks. nedleggelse av små offentlige skoler til fordel for større enheter for å opprette et miljø med større muligheter for faglig og pedagogisk utvikling, kan vektlegges. Vi viser imidlertid til at slike hensyn normalt ikke tillegges avgjørende vekt, dersom det er det eneste argumentet i innsigelsen.

Andel elever i private skoler:

I tillegg til herværende søknad, har Kristiansand Friskole A/S søkt om godkjenning etter friskolelovens § 2 – 1, 2.ledd, bokstav a. livssyn. Skolen søker om å øke sitt godkjente

elevtall med inntil 100 ekstra elever og utvide tilbudet fra trinn 8 – 10 til trinn 1 – 10. Søknaden behandles i egen sak.

Nedenfor følger en tabell med oversikt over elever/elevplasser i private skoler:

Skole	Antall elever	Antall fra Krs	Godkjent for	Merknad
Steinerskolen	123	105	Ikke kjent, gammel godkjenning	
Samfundet Dvergsnes (1-4)	33	33	Ikke kjent, gammel godkjenning	
Samfundet Sentrum (5-10)	176	107	Ikke kjent, gammel godkjenning	
Kristiansand Friskole (8-10)	0	0	180	Godkjent, men ikke etablert.
Oasen Øst	20	20	350	
Søknader til behandling nå				
NTG	0	0	96	Ny
Kristiansand Friskole (8-10)	0	0	100	Overtatt av Oasen, vil bli søkt utvidet til 1-10 skole
Utenfor Kristiansand				
Samfundet Oftenes	61	16	Ikke kjent	
Oasen Birkelid	232	26	Ikke kjent	
Sum	645	307	726	

Som det fremgår av tabellen er det i dag ca 300 kristiansandselever som går på privat skole (ca 3% av kristiansandselevene). Dette er et tall som har vært forholdsvis stabilt de senere år. Godkjennes de to søknadene som nå er til behandling og Kristiansand Friskole og Oasen Øst utnytter sitt godkjente potensiale vil antallet kunne bli mer enn 1000 elever (mer enn 10 %).

Struktur:

Skolen ønsker å etablere seg i Sør Arena Idrettsanlegg. Vi kan ikke se at en etablering i dette område vil ha særlig betydning for kommunens skolestruktur.

Økonomi:

I kommunens tidligere uttalelse av 03.09.2014 (vedlagt denne sak) ble det pekt på de økonomiske konsekvenser som følger av privat etablering av skole: trekk i kommunens rammetildeling, spesialundervisning og skoleskyss. De økonomiske konsekvenser ble oppsummert slik:

«Våre beregninger viser, med gitte forutsetninger, at en elev i privatskole gir kommunen en merutgift på mellom 30.-35.000 kr i året i forhold til om eleven går i kommunal skole. I tillegg kommer merutgifter knyttet til spesialundervisning som ikke er mulig å beregne. Ut fra disse forutsetningene vil eksempelvis 100 nye elever i privatskole gi kommunen en merutgift på 3-5 mill. kr.»

Disse forhold gjelder fortsatt.

Vurdering:

Ved vurderingen av om en privatskole skal gis godkjenning synes det ikke å bli tatt hensyn til hvor mange privatskoleelever en kommune totalt sett vi kunne få. Veiledningen fra direktoratet peker på at det må få konkrete følger for den offentlige skolestrukturen med tilhørende budsjettmessige konsekvenser.

Tilsvarende synes man i liten grad å ta hensyn til slike budsjettmessige konsekvenser som nevnt under avsnittet økonomi ovenfor ved behandling av den enkelte søknad. Det antas derfor at man i tillegg bør ta disse forhold opp på generelt grunnlag i forbindelse med en vurdering av rammetrekkene i henhold til korreksjonsordningen ved etablering av friskoler.

Vi har allerede fastslått at etableringen neppe vil få noen særlig betydning for skolestrukturen. Skolens formål viser at vi vil få en skole innen privatskolemarkedet vi ikke har fra før. Dette kan være et godt supplement til dagens skoletilbud i Kristiansand.

Rådmannens anbefaling til uttalelse fra kommunen:

Rådmannen kan ikke se at en etablering av denne skolen vil få noen særlig betydning for kommunens skolestruktur.

Skolens formål viser at den kan være et godt supplement til dagens offentlige skoletilbud i Kristiansand og de andre friskolene som i overveiende grad har livssynsformål.

Kristiansand kommune finner imidlertid igjen grunn til å påpeke at kommunen får merutgifter som følge av at trekket i rammetilskuddet for elever i private skoler er vesentlig høyere enn den faktiske besparelsen kommunen får. Utgiftene til skyss og spesialundervisning vil være høyere enn om elevene hadde gått i kommunale skoler. Jo flere elever i private skoler jo mer tynger dette forholdet kommunens økonomi.

Sak 70/16: Svar på oversendelsesforslag om rektorutdanning

Vedlegg

Vedtak OPPVEK, 14062016, Sak 43/16, Svar på verbalforslag om rektorutdanning

Dato 1. juni 2016
Saksnr.: 201606961-1
Saksbehandler Roy Wiken

Saksgang
Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato
14.06.2016
15.06.2016

Svar på verbalforslag om rekruttering og utdanning av rektorer

Sammendrag

Bystyret fattet i forbindelse med behandling av Handlingsprogram 2016-2019 følgende vedtak;

Administrasjonen bes fremme en sak i løpet av våren 2016 for gjennomføring av rektorutdanning for alle rektorene i skolen sammen med en handlingsplan for fremtidig rekruttering og utdanning av skoleledere.

Administrasjonen oppfatter at denne saken omfatter rektorene i kommunen, og de vil gis hovedfokus i saken. Vi anser det også naturlig å trekke inn status for enhetslederne i barnehagene og hvilken plan man har for kvalifisere ledere også i denne gruppen.

Kristiansand kommune har siden 2010 tilbudt sine rektorer og etter hvert våre inspektører rektorutdanning i regi av Udir. Dette utgjør 30 studiepoeng over tre semester. Flere av disse er nå i gang med masterutdanning i ledelse.

Handlingsplanen legger til grunn en plan for videreutdanning for eksisterende ledere, og ved nyrekruttering stilles krav om lederutdanning.

Rådmannen er orientert om saken og støtter innstillingen.

Forslag til vedtak

1. Formannskapet støtter handlingsplanen for rekruttering og utdanning av skoleledere.

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Roy Wiken
Rådgiver

Vedlegg:
Ingen trykte vedlegg

Bakgrunn for saken

Bystyret fattet i forbindelse med behandling av Handlingsprogram 2016-2019 følgende vedtak;

Administrasjonen bes fremme en sak i løpet av våren 2016 for gjennomføring av rektorutdanning for alle rektorene i skolen sammen med en handlingsplan for fremtidig rekruttering og utdanning av skoleledere.

Administrasjonen oppfatter at denne saken omfatter rektorene i kommunen, og de vil gis hovedfokus i saken. Vi anser det også naturlig å trekke inn status for enhetslederne i barnehagene og hvilken plan man har for kvalifisere ledere også i denne gruppen.

Saken har vært drøftet med hovedtillitsvalgte i relevante organisasjoner 03.06.16. Dette resulterte i noen justeringer i saken og noen av deres merknader gjengis her. Organisasjonene er opptatt av at administrasjonen kompenserer enhetene for den belastningen det kan være for en skole når rektor tar utdanning ved siden av full jobb. Dette jf. ordninger for lærere som tar videreutdanning. Videre mener man at krav om når utdanning skal gjennomføres for eksisterende ledere må håndteres fleksibelt, og det må sees i lys av hvilken situasjon lederen og enheten befinner seg i.

Status

Kristiansand kommune har siden 2010 tilbudt sine rektorer og etter hvert våre inspektører rektorutdanning i regi av Udir. Dette utgjør 30 studiepoeng over tre semester. Flere av disse er nå i gang med masterutdanning i ledelse.

Rektorutdanningen

I rektorutdanningen står forbedring av egen skole sentralt, med fokus på å gjennomføre endringsprosesser for økt kvalitet.

Med utgangspunkt i forskningsresultater ser man på ulike tiltak man kan bruke for å bedre lærersamarbeid, høyne kvaliteten på undervisningen og øke motivasjonen hos elevene. Målet er å øke leders innflytelse på det som er skolens viktigste oppgave, elevenes faglige og sosiale læringsutbytte.

Siden 2010 har 27 av våre rektorer og inspektører deltatt i denne ordningen.

Praksis har vært at våre ledere som ikke har tatt rektorutdanningen ved tilsetting, inngår avtale om å ta den innen to år.

Det at vi har hatt med flere inspektører i rektorutdanningen mener vi også vil bidra til en god rekruttering av nye og godt kvalifiserte rektorer.

Barnehagestyrere har også videreutdanningstilbud i regi av Udir som kommunen benytter.

FLiK prosjektet har også hatt stort fokus på lederrollen og ledelse av kollektive læringsorienterte prosesser både i skole og barnehage.

I 2008-2009 etablerte Kristiansand kommune som et rekrutteringstiltak i samarbeid med UIA sin egen skolelederutdanning over tre semester. Her deltok flere av våre nåværende ledere.

Status utdanning for våre 39 rektorer pr. dd.

	Rektorutdanning i regi av Udir	Master /påbegynt master	Annen lederutdanning	Har ikke formell lederutdanning
Antall	9	9	15	6

Status for enhetsledere i de kommunale barnehagene som tar styrerutdanning eller har fullført styrerutdanning i regi av Udir.

	Fullført	Pågår	Starter opp høsten 2016
Antall	2	5	13

Handlingsplan for fremtidig rekruttering og utdanning av skoleledere og barnehageledere

Formål

Øke våre lederes kompetanse innen ledelse for å styrke dem i deres arbeid med å lede gode kollektive utviklingsprosesser på enhetene. Kristiansand kommune har tro på at dette vil bidra til en positiv utvikling av barnehagene og skolene som fører til at barns faglige og sosiale læringsutbytte øker.

Skole

Alle rektorer som er tilsatt skal i hovedregel ta rektorutdanningen i regi av Udir. innen 2 år. For ledere som skal pensjoneres innen de nærmeste 3- 5. årene vil dette ikke bli pålagt.

Ved nyansettelser stilles det krav om at alle skal ha lederutdanning. Til kandidater som ikke har master gis det støtte til de som ønsker det.

Vi utdanner også inspektører/avdelingsledere i rektorutdanningen med tanke på rekruttering.

Skoleledermøter – og lærende nettverk for ledere skal også være innrettet slik at fokus er å utvikle god pedagogisk og administrativ ledelse på enhetene.

Tett oppfølging gjennom ledelsesdialog og medarbeidersamtaler skal også bidra til å bygge kapasitet og god læringsledelse på alle nivåer i organisasjonen.

Barnehage

For enhetsledere/styrere i barnehagene tenkes tilsvarende plan. Noen av de lederne som tar styrerutdanning er fagledere, og vil på samme måte som inspektørene i skole være potensielle søkere til fremtidige styrerjobber. Den konkrete planen utarbeides på bakgrunn av drøftinger med organisasjonene, som ikke er gjort med hensyn til barnehage i denne saken.

Sak 71/16: Det gamle gymbygget på Torridal skole

Vedlegg

Vedtak OPPVEK, 14062016, Sak 44/16, Svar på oversendelsesforslag om det gamle gymbygget på Torridal skole

01 Behovsutredning - Oppussing av gymsal ved Torrdal Skole 1 til 7 kl (4).pdf

Dato 2. juni 2016
Saksnr.: 201101330-64
Saksbehandler Grete Olsen

Saksgang
Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato
14.06.2016
15.06.2016

Svar på oversendelsesforslag om det gamle gymbygget på Torridal skole

Oppvekststyret vedtok 19. april følgende oversendelsesforslag:
Oppvekststyret ber administrasjonen om en sak på gymsalen på Torridal skole som inneholder følgende:

- Behovsutredning for bruk, både fra skolens side, samt organisasjoner innen blant annet idrett og kultur.
- En oversikt over fremdrift av prosjektet og økonomisk tilstand i forhold til vedtatte midler.
- Tidstyver i forbindelse med ungdomskolens fasiliteter.
- Hva er gjort i forhold til vedtak gjort i bystyret 22.01.14 om opprustning av gymsalen til ekstra skoleareal.
- Vi ber om at det også utredes ulike kostnadsalternativer ved en rehabilitering/utbygging av gymsalen på Torridal

I byggeprosjektet for barnetrinnet på Torridal skole ligger det inne oppgradering av klimaskallet på det gamle gymbygget slik at det kan brukes til skoleformål. Dette i motsetning til Torridalsstova og «Gult bygg» som ble vedtatt ikke skulle brukes til skoleformål. Utbyggingen ble vedtatt av Bystyret 22. januar 2014.

Under byggearbeidet i høst fremmet bruker /skolen ønske om å innrede det gamle gymbygget til forsamlingsrom for skolen. Kostnaden ble beregnet til 3,2 mill. kr. I tillegg ble det laget et alternativ til 3,9 mill. kr. med uttrekkbart amfi og oppgradering for øvrig.

Prosjektgruppen var i tvil da den opprinnelige saken ble behandlet, men Oppvekstdirektør og Eiendomssjef anså at tiltaket lå utenfor formålet i det vedtatte byggeprosjektet og stoppet saken, selv om tiltaket ville ligge innenfor den vedtatte prosjektrammen.

I 1. tertialrapport er saken omtalt, men Rådmannen og Oppvekstdirektøren finner ikke grunnlag for å prioritere tiltaket. Oppvekstdirektøren mener at Torridal skole samlet sett har svært gode bygningsmessige ressurser. På grunn av at elevtallet vil synke de nærmeste årene, vil skolen ha romslige plassforhold.

Det forutsettes imidlertid at gymbygget gis en akseptabel fullføring innvendig, men uten oppgraderingstiltak.

Forslag til vedtak

1. Utbyggingen av barnetrinnet på Torridal skole slutføres som vedtatt av Bystyret 22. januar 2014.

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Grete Olsen
Rådgiver

Vedlegg:
Behovsutredning fra styret ved Torridal skole, 17. februar 2016

Bakgrunn for saken

19. april 2016 ble opprusting/rehabilitering av gymsal på Torridal skole tatt opp som sak under eventuelt i **Oppvekststyret**. Det ble fattet følgende vedtak:

Oppvekststyret ber administrasjonen om en sak på gymsalen på Torridal skole som inneholder følgende:

- Behovsutredning for bruk, både fra skolens side, samt organisasjoner innen blant annet idrett og kultur.
- En oversikt over fremdrift av prosjektet og økonomisk tilstand i forhold til vedtatte midler.
- Tidstyver i forbindelse med ungdomskolens fasiliteter.
- Hva er gjort i forhold til vedtak gjort i bystyret 22.01.14 om opprustning av gymsalen til ekstra skoleareal.
- Vi ber om at det også utredes ulike kostnadsalternativer ved en rehabilitering/utbygging av gymsalen på Torridal

Torridal skole er en kombinert skole for barnetrinnet fra Strai og ungdomstrinnet fra Strai og Mosby. Skoletomten er delt av Setesdalsveien. Barnetrinnet ligger på østsiden og ungdomstrinnet på vestsiden av veien. Det passerer daglig 6.460 kjøretøy. Det er to underganger. Det har vært skole på østsiden fra tidlig på 1900-tallet. I 2007 ble skolen bygd ut med ungdomstrinn og idrettshall på vestsiden av Setesdalsveien. Skolen er beregnet til 410 elever, 210 på barnetrinnet og 200 på ungdomstrinnet.

Behovsutredning

I arbeidet med lokalisering av barnetrinnet i Torridal var det en bred deltakelse fra skole, barnehage, kultursektoren, ingeniørvesenet, parkvesenet, plan- og bygningsetaten og by- og samfunnsenheten ved utarbeidelse av behovsutredningen. Behovet for lokaler til frivillige lag og foreninger ble drøftet. I og med etableringen av idrettshall og nybygg for ungdomstrinnet anses behovet for lokaler til organisasjoner innen kultur og idrett å ha en god dekning. I tillegg brukes Mosby oppvekstsenter, bedehus, menighetshus og andre lokaliteter i nærmiljøet.

Lokalene til barnetrinnet var nedslitt. For å bli en skole for til sammen 410 elever, derav 210 på barnetrinnet, var det behov for 2.000 kvm. I tillegg fikk skolen beholde det gamle gymbygget som følge av Bystyrets vedtak 22. januar 2014 (Sak 2/14):

1. Torridal skole bygges ut etter det skisserte alternativ E, og på en slik måte at det tilrettelegges for en eventuell fremtidig utvidelse.
2. Mosby skole opprettholdes som et oppvekstsenter.
3. Torridalsstova og gult bygg på østsiden bes vurdert benyttet som midlertidige lokaler under byggeprosessen.
4. Fremtidig bruk, avhending eller riving av de to bevaringsverdige byggene (Torridalsstova og gult bygg) på østsiden av veien vurderes på egnet tidspunkt
5. Ved rullering av handlingsprogrammet 2015-2018 innarbeides:
 - økt netto investering (4,696 mill. kr.) som finansieres ved tilsvarende reduksjon i avsetning til kapitalfondet
 - økte utgifter på drift på grunn av midlertidige løsninger og drift på ekstra areal samlet sett 5,5 mill. kr som finansieres ved bruk av sentralt disposisjonsfond

Alternativ E la til grunn at barnetrinnet skulle bygges opp igjen på østsiden av Setesdalsveien.

Det var flere bygg på østsiden:

Torridalstova	bygd i 1915 og påbygd i 1999
Det gule bygget	bygd ca. 1930
Hovedbygget	bygd ca. 1960
Den gamle gymsalen	bygd 1971
Nybygget	bygd 1983

Alternativ E innebar at det skulle bygges nytt barnetrinnsbygg på 2.000 kvm.

Torridalstova og «Det gule bygget» skulle ikke brukes til skole, men bevares i henhold til kulturminnevernplanen.

Hovedbygget og nybygget skulle rives.

Den gamle gymsalen skulle beholdes og klimaskallet oppgraderes for skoleformål. Det ble beregnet å koste 1 mill. kr. Ramme for byggeprosjektet var 84 mill. kr.

Byggeprosjektet

Barnetrinnet på Torridal skole er under utbygging og ferdigstilles til sommeren som planlagt.

Budsjettrammen ble justert til 79,9 mill. kr. i handlingsprogrammet 2016-19 og foreslås ytterligere korrigeret med 5 mill. kr. til 74,9 mill. kr. i forbindelse med 1. tertial.

Avstand mellom byggene

Punktet om tidstyver i forbindelse med ungdomskolens fasiliteter forstås som avstanden mellom byggene.

Gangavstanden mellom byggene på øst- og vestsiden er 400 meter.

De store spesialrommene som gymnastikksal, kjøkken, kunst- og håndverksrom, musikkrom, naturfagrom og bibliotek er på vestsiden. Men det er også lagt til rette for disse aktivitetene i barnetrinnsbygget med musikk, naturfag og boksamling i 2. etasje, forming og muligens mat og helse i sambruk med SFO-base og kroppsøving i det gamle gymbygget.

Det gamle gymbygget

I behovsutredningen var det medtatt kostnad for «oppgradering av klimaskallet» 1,0 mill.

Bakgrunnen for dette var at det ikke var mulig å få tilfredsstillende temperatur i lokalene om vinteren.

I oppvekststyrets vedtak er det bedt om svar på hvordan det skal forstås at bygget skulle «oppgraderes til skoleformål». Bakgrunnen for denne formuleringen var at det dermed også påløper driftskonsekvenser til renhold, energi og vedlikehold, i motsetning til gult bygg og Torridalsstova som ikke skulle brukes. De årlige driftskonsekvensene ble beregnet til ca. 500.000 kr/år og fremgår av oppstillingen i saksfremlegget på side 4:

<http://opengov.cloudapp.net/Meetings/krs/Agendaltems/Details/15001452>

Ulike kostnadsalternativ

1. Inkludert i byggeprosjektet

Oppgradering av klimaskallet til 1,0 mill. kr. i samsvar med de opprinnelige forutsetningene. Det er brukt ca. 1,3 mill kr til tiltaket.

2. Innredning til forsamlingsrom

Bruker/skolen ønsket å innrede det gamle gymbygget til forsamlingsrom for skolen.

Kostnaden beløp seg til 3,2 mill. kr. inkludert mva. for riving av gymfasiliteter, nytt amfi med 150-160 sitteplasser, etter isolering og forsterkning av gulv, akustisk himling, oppmaling og reparasjon av skader, blendingsgardiner, lerret, prosjektor, lydanlegg, ventilasjonsanlegg som dekker bruk som forsamlingslokale, styring av varme/ventilasjon,

elektro, opprusting og tilpasning av eksisterende anlegg og nye markeringslys over rømningsdører.

Kostnaden kunne dekkes innenfor byggebudsjettet.

Prosjektgruppen var i tvil om arbeidet kunne defineres innenfor det vedtatte byggeprosjektet. I kostnadskalkylen var det bare lagt til grunn klimaskall til 1 mill. kr. På den annen side omfattet byggeprosjektet den gamle gymsalen til skoleformål og det var midler til innredningen. Saken ble drøftet med Oppvekstdirektør og Eiendomssjef. Begge konkluderte med at innredningen lå utenfor bestillingen.

3. Oppussing av det gamle gymbygget

30. mars 2016 sendte Styret for Torridal skole en henvendelse til oppvekstdirektøren med ønske om å framme behov for oppussing av det gamle gymbygget. Det bygger på samme kostnadsoverslag som prosjektgruppen vurderte. Forskjellen er at det er uttrekkbart amfi, gjenoppbygging av HC WC samt innkjøp av gymnastikkutstyr. Tiltaket er beregnet til 3,9 mill. kr. inkludert mva. (3,1 mill. kr. eks. mva.). Dette er et kostnadsestimat, ikke et pristilbud som Kristiansand Eiendom kan stå inne for. Normalt vil det også komme inn andre forhold som et slikt estimat ikke har tatt høyde for. Dersom det skulle bli aktuelt å realisere tiltaket, bør det ut på anbud. Det vil ikke bli dyrere å utføre tiltaket på et senere tidspunkt. Det er ikke nødvendig med noen form for rigg da det bare vil berøre det innvendige i gymsalen.

Vurdering og konklusjon

Eventuelt overskudd i et prosjekt skal normalt tilføres kapitalfondet («byggefondet»).

Investeringsinstruksen sier at disponering av overskudd skal vedtas ved avslutning av et prosjekt (normalt etter to år). Siden det eksplisitt var lagt til grunn å bruke 1 mill. kr på gymsalen og ikke til formålet det nå ønskes utført, kreves nytt bevilgningsvedtak. Dette vil kunne gjøres ved behandling av 1. tertialrapport.

Oppvekstsektoren har store uløste investeringsbehov som er helt nødvendige og som vil bli krevende å få finansiert. Dette gjelder blant annet:

- Mosby, som burde kommet før
- Kringsjø, som burde kommet før og som ikke er finansiert
- Oddemarka, ventilasjon
- Barnehager, rehabilitering/universell tilgjengelighet

Hele Torridal skole må ses i sammenheng – samlet sett har skolen store bygningsmessige ressurser for et relativt lavt elevtall

Rådmannen og Oppvekstdirektøren anbefaler derfor at tiltaket ikke gjennomføres. Det forutsettes imidlertid at bygget gis en innvendig akseptabel fullføring.

Sak 72/16: Forslag til Boligprogram 2017-2020

Vedlegg

Vedtak KOMMUN, 14062016, Sak 42/16, Forslag til Boligprogram 2017-2020

Boligprogram 2017-2020 Offentliggattersyn.doc

Vedtak KOMMUN, 14062016, Sak 42/16, Forslag til Boligprogram 2017-2020

Dato 30. mai 2016
Saksnr.: 201602375-11
Saksbehandler Line Baasland

Saksgang
Kommunalutvalget
Formannskapet

Møtedato
14.06.2016
15.06.2016

Forslag til Boligprogram 2017-2020

Sammendrag

Boligprogrammet er et eget program for tema bolig. Programmet er et underlag for kommunens ordinære budsjett og handlingsprogram. Programmet skal søke å ivareta de intensjoner som er nedfelt i gjeldende kommuneplanen og vedtatt utbyggingspolitikk.

Oversikt over utbyggingsområder er oversendt utbyggerne våren 2016. Utbyggerne er bedt om å komme med innspill til forventet aktivitet samt angi forutsetninger de mener må på plass ifm en utbygging. Utbyggernes tilbakemelding preges av stor usikkerhet og at en har gått fra høy aktivitet til nesten stillstand. Imidlertid er de optimistiske og forventer at perioden skal ha middels aktivitet og de påpeker at behovet for nye boliger fortsatt er til stede. Usikkerheten i finansmarkedet, fortsatt lav rente, stigende ledighetstall sammen med stort utbud av eksisterende boliger, vil helt klart påvirke den lokale aktiviteten i boligmarkedet.

Boligprogrammet skal legge til rette for en befolkningsvekst, bidra til bærekraftig utvikling og ivareta intensjoner i kommuneplan og utbyggingspolitikk. Hvordan kommunen nå etter hvert skal prioritere sin deltakelse ift utbyggingsprosjekter vil bare bli en større og større utfordring. I så måte er det viktig å gi klare og tydelige signaler på et så tidlig stadium som mulig. Forslaget til boligprogram og tilhørende prognose tilrettelegger for et volum på ca. 750 enheter per år.

Hovedprinsipp om at utbygger/områdene selv må dekke de omkostninger som kommer som en følge av utbyggingen videreføres.

Det at det er høy aktivitet innenfor allerede igangsatte områder. Dette sammen med at det planlegges aktivitet i mange områder der behov for tiltak er lite gjør at tilgangen på nye boliger synes sikker.

Det at det planlegges aktivitet innenfor mange områder som krever en tilrettelegging av tilliggende infrastruktur (både teknisk og sosial), gir utfordringer ift hva kommunen skal og bør gjøre av prioriteringer. Det som etterspørres fra utbyggeres side er at kommunen er så forutsigbar som mulig mht de valg/prioriteringer som foretas. Forslaget til program som nå fremlegges angir en slik prioritering. Dette er gjort ved at område er angitt med fargekoder grønn, gul og rød. Det er i tillegg foretatt en prioritering innfor de områdene som er kommet i rød kategori. Det er i første rekke områdene i rød kategori som trenger prioritering ift kommuneplan og HP-budsjett arbeid. Det er angitt følgende prioriteringsrekkefølge på prosjektene i rød gruppe i tabell 2:

Prioritet 1: Marviksletta
Prioritet 2: Bjørndalen
Prioritet 3: Strømsheia
Prioritet 4: Krodden
Prioritet 5: Hamrevann

Boligprogrammet legger grunnlag for kommunens handlingsprogram og budsjett.

Teknisk direktør anbefaler:

- Kommunen skal tilrettelegge for et byggevolum på ca 750 boliger pr. år, fortrinnsvis innen transformasjonsområder.
- Tabell 3 viser grunnlaget ved inngåelse av utbyggingsavtaler.
- Tabell 2 angir prioriteringsvilkår og gir prioriterer mellom ulike større utbyggingsområder,.
- Kommunen vurderer fortløpende prioritering av utbyggingsområder.

I høringsperioden vil Teknisk direktør vurdere å innhente ekstern evaluering av boligprogrammet og foreliggende situasjon i boligmarkedet. Teknisk direktør anbefaler at forslag til program med angitte prioritering sendes på høring. Høringsfrist settes til 4 uker.

Forslag til vedtak:

[Formannskapet legger forslag til Boligprogram 2017-2020 ut til offentlig ettersyn.](#)

Tor Sommerseth
rådmann

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Vedlegg:
Forslag til Boligprogram 2017-2020

Bakgrunn for saken

Boligprogrammet er et eget program for virksomhetsområdet bolig. Kommunens boligprogram angir hvor utbyggingen til boliger er forventet gjennomført, til hvilket tidspunkt og til hvilket volum.

Programmet er et styringsredskap for kommunen i forhold til private parter som grunneiere og utbyggere. Programmet er ment å gi viktige innspill og forutsetninger i forhold til spørsmål omkring oppstart og etableringer av boområder. Behovet for tilrettelegging av sosial og teknisk infrastruktur vurderes særskilt. Boligprogrammet legger grunnlag for inngåelse av utbyggingsavtaler, og angir prioritering mellom større utbyggingsområder. Boligprogrammet legger grunnlag for kommunens handlingsprogram og budsjett.

Programmet gir innledningsvis en oversikt over nasjonale og lokale rammebetingelser som er forutsatt vektlagt ifm utarbeidelse av et boligprogram.

Nasjonalt står ønske om befolkningsvekst i byene og fortsatt økt tilrettelegging av boliger sentralt. Det vektlegges at tilretteleggingen skal skje etter en samordnet areal transportplanlegging. Lokalt er det Regionalplan, Kommuneplanen, kommunedelplaner, Klimaplan og andre planer sammen med vedtatt utbyggingspolitikk, utbyggingsavtaler, reguleringsplan med bestemmelser og handlingsprogram / budsjett som gir kommunens rammebetingelsene for hvor utbygging kan og bør gjennomføres. Kommuneplanen legger en til grunn en forventet befolkningsvekst på ca. 1%. Dette videreføres i forslag til boligprogram. De siste 5 årene (tall fra SSB) viser at befolkningsveksten har vært høyere enn 1%.

I kommunens utbyggingspolitikk står overbud av boliger, for å kunne ivareta kjøpers marked, som en rammebetingelse. Tilbudet er forutsatt å skulle dekkes gjennom utbygging og tilrettelegging innenfor både eksisterende byggeområder og nye. Utbyggingsområder i eller i tilknytning til metroakse og knutepunkt skal prioriteres. Et variert boligtilbud innenfor alle bydeler står og sentralt i utbyggingspolitikken.

Kommunen ved Kristiansand eiendom er forutsatt å ha en aktørrolle innen boligutbyggingen.

Fortsatt befolkningsvekst, behov for å endre boligsammensetning, gjeldende utbyggingspolitikken og utbyggernes forventninger til aktivitet, tilsier at kommunen fortsatt bør arbeide for at det skal tilrettelegges for et byggevolum tilsvarende 700 – 800 boliger per år. Etablering av flere leiligheter beliggende i tilknytning til knutepunkt/senterområder og langsmed metroaksen bør prioriteres.

Oversikt over kommunens utbyggingsområder til boligformål fremgår av boligprogrammets tabell 3. Behovet for etablering av overordnet infrastrukturtiltak er angitt i tabellen, men er ikke fullstendig. Omfang av infrastrukturtiltak og når det kreves etablert avklares ifm reguleringsplanbehandlingen.

Infrastrukturtiltak omfatter både kommunale, fylkeskommunale og statlige tiltak. Når tiltakene kreves etablert og når de kan etableres avhenger av flere forhold. Herunder forhold som kommunen per i dag ikke alltid har full kontroll over. I tillegg er en avhengig av at utbyggere og grunneiere ønsker utbygging. Behov for etableringer og når tiltak skal etableres avklares derfor ofte fortløpende. For tiltak hvor kommunen skal bidra er det en forutsetning om at tiltakene blir tatt inn ifm budsjettbehandlingen.

Aktørene i markedet har blitt bedt om å gi tilbakemelding på forventet aktivitet de neste 4 årene, og er innarbeidet i tabell 3. Det totale utbyggingsvolumet som er spilt inn er lite sannsynlig vil bli realisert. Administrasjonen utarbeider derfor egne interne prognoser for beregning av kommunale tjenester, og som underlag til budsjett og HP program.

Av tabell 3 fremgår det at kommunen god tilgang på områder som kan tilrettelegges for utbygging. Utfordringen for kommunen er at det er mange utbygginger som er ønsket

realisert ganske raskt, samtidig som flere av områdene vil være avhengig av tilrettelegging av teknisk og sosial infrastruktur. Boligprogrammet foretar en gruppering av utbyggingsområdene. Det foretas en prioritering mellom de større områdene som krever stor offentlig medvirkning/tilrettelegging.

Grønne områder – områder som er under utbygging / evt som har inngått utbyggingsavtale. Omfatter også kommunale områder.

Gule områder – private områder der avtale kan forhandles fram og utbygging gjennomføres, uten vesentlig bidrag fra kommunen. Tidspunkt for realisering styres av etterspørsel / regulering og når avtale vil foreligge.

Røde områder – større områder som krever offentlig medvirkning /tilrettelegging. Utbyggingsavtale er en forutsetning for utbygging.

Prioriteringen av de røde områdene er vurdert slik at det er områdene som i størst mulig grad bidrar til kommuneplanens måloppnåelse som er prioritert (reduert vekst i transport og økte andeler kollektivt og sykkelreisende, og som samtidig har den største kapasiteten til boligvekst). I tillegg er det tatt hensyn til foreliggende vedtak. Det er i tillegg vektlagt at kommunen både på kort og lang sikt kan sikres et tilfredsstillende boligtilbud. Områdene er avhengige av prioritering i kommunens handlingsprogram.

Tabell 2 prioriterer slik:

Prioritet 1: Marviksletta

Prioritet 2: Bjørndalen

Prioritet 3: Strømsheia

Prioritet 4: Kroodden

Prioritet 5: Hamrevann

Det store antall utbyggingsområder som søkes igangsatt medfører utfordringer mht utbygging og tilrettelegging av hoved VA løsninger. Det at en åpner opp for aktivitet i flere områder samtidig vil gi kommunen en økt belastning innenfor investeringer og drift / innenfor VA området. At det åpnes opp for utbygging innenfor alle områder/felt vil gi lite forutsigbarhet for utbyggeren mht når utbygginger må stanses og tilpasses overordnet VA- løsninger.

Teknisk direktør anbefaler:

- Kommunen skal tilrettelegge for et byggevolum på ca 750 boliger pr. år, fortrinnsvis innen transformasjonsområder.
- Tabell 3 viser grunnlaget ved inngåelse av utbyggingsavtaler.
- Tabell 2 angir prioriteringsvilkår og gir prioriterer mellom ulike større utbyggingsområder,.
- Kommunen vurderer fortløpende prioritering av utbyggingsområder.

Sak 73/16: Samferdselspakke for Kristiansandsregionen fase 1 - forslag om forlengelse av innkrevingsperiode, vedtak i Kristiansand kommune

Vedlegg

Vedtak BYUTVIK, 09062016, Sak 113/16, Samferdselspakke for Kristiansandsregionen fase 1 - forslag om forlengelse av innkrevingsperiode, vedtak i Kristiansand kommune

Vedtak BYSTYR, 22062016, Sak 93/16, Samferdselspakke for Kristiansandsregionen fase 1 - forslag om forlengelse av innkrevingsperiode, vedtak i Kristiansand kommune

Vedtak BYUTVIK, 09062016, Sak 113_16, Samferdselspakke for Kristiansandsregionen fase 1 - forslag om forlengelse av .pdf

Vedtak FORMAN, 15062016, Sak 73/16, Samferdselspakke for Kristiansandsregionen fase 1 - forslag om forlengelse av innkrevingsperiode, vedtak i Kristiansand kommune

Forlengelse av Samferdelspakke fase 1.pdf

Rettelse tabell 4 - sak om forlengelse av samferdselspakke.pdf

Dato 23. mai 2016
Saksnr.: 201506596-3
Saksbehandler Jan Erik Lindjord

Saksgang

By- og miljøutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

09.06.2016
15.06.2016
22.06.2016

Samferdselspakke for Kristiansandsregionen fase 1 - forslag om forlengelse av innkrevingsperiode, vedtak i Kristiansand kommune

Innledning

Det foreslås å forlenge bompengeneinnkrevningen i Samferdselspakke for Kristiansandsregionen fase 1 for å finansiere videre planlegging av ny Bompengepakke for Kristiansandsregionen samt å gjennomføre flere mindre utbyggingstiltak over en innkrevingsperiode på to år. Dagens Samferdselspakke vil etter prognosene være nedbetalt tidlig i 2018, forlengelsen medfører innkreving til tidlig i 2020. Det legges opp til å fremme ny bompengepakke for Kristiansandsregionen i sammenheng med søknad om Bymiljøavtale for Kristiansandsregionen innen 2020.

Samferdselspakke fase 1 for Kristiansandsregionen ble behandlet og vedtatt i Stortinget ved to anledninger:

- *St.prp. nr. 98 (2008-2009) Om utbygging og finansiering av Samferdselspakke for Kristiansandsregionen fase 1.*
- *Prop. 156 S (2012-2013) Ein del saker på Samferdselsdepartementets område. Kapittel 3.2 Samferdselspakke for Kristiansandsregionen fase 1 – innføring av tidsdifferensierte bompengetakstar.*

Samferdselspakke fase 1 omfatter cirka 200 mill. kr i planleggingsmidler for fase 2, omregnet fra 2009- til 2016-prisnivå. Kostnadene til planlegging, prosjektering og andre forberedende arbeider til ny bompengepakke for Kristiansandsregionen er imidlertid høyere enn rammen til dette formålet i St.prp. nr. 98 (2008-2009). For å holde framdriften ble det vurdert å be Vest-Agder fylkeskommune forskuttere det nødvendige beløpet. Etter forslag fra Statens vegvesen om å vurdere en forlengelse av inneværende ordning vedtok styringsgruppen for Bymiljøavtale for Kristiansandsregionen 03.09.2015 å arbeide videre med en forlengelse av inneværende bompengeperiode med to år. Styringsgruppe vurderte i møte den 23.11.2015 å utvide til inntil fire års forlengelse, men opprettholdt sin tidligere beslutning om å søke forlengelse på om lag to år for å opprettholde momentum i saken.

Forlengelsen har som intensjon å framskaffe de nødvendige midler til å fortsette planlegging og prosjektering av E39 Gartnerløkka-Kolsdalen på delstrekningen Gartnerløkka – Breimyrkrysset og andre prosjekt, samt gjennomføring av flere høyt prioriterte mindre prosjekt som bidrar til null-vekstmålet i bymiljøavtalen og en ny bompengepakke for Kristiansandsregionen.

Endringer i eksisterende bompengepakker må formelt behandles på samme måte som nye bompengepakker. Det må fattes lokalpolitiske vedtak innenfor de rammer som gjelder for bompengesøknad, før saken behandles av Stortinget. Omfanget av nødvendige utredninger og analyser er imidlertid avhengig av hvilke endringer det søkes om. Av hensyn til framdriften søkes det ved denne anledning ikke om bruk av bompenger til drift av kollektivtrafikk eller andre tiltak som krever særlige utredninger og prinsipielle avklaringer. Det må på vanlig måte legges til grunn at omfanget av tiltak i pakken må tilpasses den økonomiske rammen som blir vedtatt.

Det er lagt opp følgende prosess for saken:

- Statens vegvesen oversender saken til Vest-Agder fylkeskommune og Kristiansand kommune for lokal politisk behandling.
- Kristiansand kommune som vertskommune for innkrevingspunktene fatter eget vedtak og oversender Vest-Agder fylkeskommune.
- Vest-Agder fylkeskommune sender saken på høring til kommunene i ATP-samarbeidet, med unntak av Kristiansand kommune.
- Vest-Agder fylkeskommune sammenstiller høringsuttalelser og vedtak i Kristiansand kommune og fatter vedtak som oversendes Statens vegvesen region Sør for videre behandling.

Forslag til investeringstiltak og bruk av planleggingsmidler

Tabell 1 nedenfor viser forslag til investeringsplan for den foreslåtte forlengelsen av Samferdselspakke fase 1. Bompenginntekter i disse to årene vil sammen med forutsatte fylkeskommunale bevilgninger kunne finansiere i størrelsesorden 500 mill. 2016-kr. Den endelige investeringsrammen vil være avhengig av utviklingen for bompenginntekter i toårsperioden.

Tabell 1 Fordeling av økonomisk ramme på hovedtiltak, mill. 2016 kr.

	2016-2017	2018-2019	Total
E18 Håneskryssset	60	65	125
Sum sykkel- og kollektivtrafikktiltak mv	40	200	240
Planlegging, grunnerverv mv.	95	60	155
Sum	195	325	520

Tabell 2 viser fordeling av økonomisk ramme for sykkel- og kollektivtiltak på foreslåtte prosjekter. I vedlagte saksfremstilling fra Statens vegvesen er det redegjort kort for hvert prosjekt. Ved valg av prosjekter er det lagt vekt på prioritering i den foreløpige tiltaksporteføljen for bymiljøavtalen, det foreligger reguleringsplan og at tiltaket kan gjennomføres innenfor forlengelsesperioden. Summen av kostnader for de foreslåtte prosjektene overstiger den totale rammen for sykkel- og kollektivtiltak. Når det foreligger vedtak av Stortinget om forlengelse av innkrevingsperioden må det derfor gjøres en prioritering om å enten redusere omfanget av enkelte tiltak eller tilføre midler fra f.eks. en ny belønningsavtale. Det arbeides med ny belønningsavtale som kan avløse gjeldende Belønningsavtale 2013-16. Forslag til ny belønningsavtale ventes å bli behandlet i ATP-utvalget tidlig høsten 2016 slik at den kan oversendes Samferdselsdepartementet i god tid før utgangen av året.

Tabell 2 Foreslåtte sykkel- og kollektivtiltak, ikke prioritert rekkefølge, total ramme mill. 2016-kr.

	Ramme
Fv 405 Grovane – Hagen, GS-veg	38
Fv 456 x fv 457 Kjoskrysset	118
Kollektivterminaler i omkringliggende kommuner	40
E18 Vollevann – Oddemarka, Sykkelekspressveg	164
Sum	360

Tabell 3 viser forslag til disponering av økonomisk ramme for planlegging, prosjektering, grunnerverv m.v. Prioriteringen av planleggingsmidlene er begrunnet dels for at viktige tiltak skal kunne iverksettes raskt når Bymiljøavtale for Kristiansandsregionen og ny bompengepakke er vedtatt og dels for å oppnå prioritering i Nasjonaltransportplan 2018-2029. Manglende fremdrift i planleggingen kan ha negative konsekvenser for prioriteringer i kommende NTP, dette er særlig viktig for E39 Gartenerløkka-Kolsdalen-Breimyrkrysset.

Tabell 3 Fordeling av planleggingsmidler, mill. 2016-kr

		Ramme
E39 Gartnerløkka–Kolsdalen	Planlegging, prosjektering og grunnerverv	95
E39 Kolsdalen–Breimyrkrysset	Innløsning av boliger	10
Gang- og sykkeltiltak, kollektivtrafikktiltak	Planlegging av tiltak som er aktuelle tidlig i ny bompengepakke	15
Prosjektledelse, trafikkanalyser, utredningsarbeider	Forberedelse av en ny bompengepakke	10
Refusjon forskuttering	Refusjon av evt. forskutterte midler til planlegging før Stortingets vedtak av forlengelsen	25
Sum		155

Tabell 4 viser fordelingen av økonomiske ramme på de ulike finansieringskildene og år.

Tabell 4 Forslag til finansiering, mill. 2016-kr.

	2016-2017	2018-2019	Total
Statlig bidrag	15	5	20
Fylkeskommunalt bidrag	40	40	80
Netto bompengebidrag	180	240	420
Sum	235	285	520

Endring av takser og rabatter

Ved behandling av Prop. 1 S Tillegg nr. 2 (2015–2016) den 15.12.2015 vedtok Stortinget endringer i takstog rabattstrukturen for bompengeprojekt. Det er lagt opp til at endringen også skal gjelde etablerte bompengeorordninger. Endringen innebærer at lette kjøretøy (takstgruppe 1) som er utstyrt med elektronisk brikke, skal ha 20 pst. rabatt. Det legges ikke opp til brikkerabatt for tunge kjøretøy (takstgruppe 2). Det er lagt til grunn at den samlede omleggingen ikke skal innebære en kostnadsoverveltning fra lette til tunge kjøretøy.

Samferdselsdepartementet har bedt Statens vegvesen få på plass omlegging av rabattsystemet også i eksisterende bompengeprojekter. Statens vegvesen anbefaler derfor at det nye rabattsystemet legges til grunn ved den lokalpolitiske behandlingen av forslaget til

forlengelse av innkrevingsopplegget for Samferdselspakke Kristiansand fase 1. Dersom det ikke blir lokalpolitisk tilslutning til en slik omlegging i denne omgang, kan det bli nødvendig med ny lokalpolitisk behandling på et senere tidspunkt.

Dagens Samferdselspakke har 20 pst. rabatt for kjøretøy med lokale avtaler. Ny rabattstruktur innebærer at også kjøretøy med elektronisk brikke med avtale i andre bompengeselskap skal ha 20 pst. rabatt, mens rabattene bortfaller for tunge kjøretøy. Takstene for tunge kjøretøy skal om nødvendig nedjusteres slik at den samlede andelen av bompengbidrag fra tunge kjøretøy blir omtrent som før omleggingen.

Dagens takst for tunge kjøretøy er 42 kr og 28 kr henholdsvis i og utenfor rushperiodene, med 20% rabatt hhv. 32,60 kr og 22,40 kr. Statistikk fra Nye Kristiansand bompengeselskap viser at nær to tredeler av inntektsgivende passeringer med tunge kjøretøy er med 20 pst. rabatt, mens en tredel er med 10 pst rabatt. Ut fra dette må takstene fra tunge kjøretøy nedjusteres til rundt 84 pst. av dagens nivå for at kravet om uendret bompengbidrag skal være oppfylt.

Endringene av rabatten for lette kjøretøy innebærer at kjøretøy med avtale i andre bomselskap og som i dag får 10 pst. rabatt, nå skal ha 20 pst. rabatt. Dette utgjør rundt 10 pst av de inntektsgivende passeringene. Beregningene viser at denne økningen i rabatt reduserer de samlede bompenginntektene med rundt 1,3 pst. Inntektstapet på rundt 3 mill. kr årlig, sammenliknet med i dag, vurderes så lite at takstene forslås beholdt uendret.

- Statens vegvesen foreslås at når rabattene for tunge kjøretøy bortfaller, endres takstene for disse til 36 kr i rushperiodene og 24 kr ellers.
- Lettbiltakstene foreslås beholdt uendret i forhold til dagens nivå, dvs. takster på 21 kr i rushperiodene og 14 kr ellers, før rabatt. Etter rabatt blir takstene 16,80 kr i rushperiodene og 11,20 kr ellers.

Administrasjonen vil gjøre oppmerksom på at takstene som er foreslått av Statens vegvesen er nominelt uendret siden 2013, dvs. at realprisen i 2018 vil være lavere enn i 2013 med en faktor tilsvarende den generelle prisstigningen. Dersom historisk prisstigning blir lagt til grunn bør lettbiltaksten justeres til hhv. 15 kr og 23 kr i utenfor og i rush for å tilsvare 2016-kr. Tilsvarende justering burde også gjøres for tunge kjøretøy. Et grovt overslag indikerer at en justering til 2016-kr vil gi mellom 10 mill. kr og 20 mill. kr per år i økte bompenginntekter sammenliknet med saksfremlegget fra Statens vegvesen.

Styringsmodell for prioritering og forvaltning av den økonomiske rammen

Statens vegvesen anbefaler at følgende prinsipper legges til grunn for prioriteringene:

- E18 Håneskrysset prioriteres
- Planlegging, grunnverv mm: Prioriteres innenfor en ramme av rundt 155 mill. kr
- Sykkel- og kollektivtrafikktiltak mv. Rammen tilpasses tilgjengelige midler fra forlengelsen, samt eventuelle midler som blir tilgjengelige fra den opprinnelige rammen i Samferdselspakken.
- Dersom rammen tillater det, kan det også vurderes å prioriteres ytterligere tiltak med god måloppnåelse, hentet fra arbeidet med ny Bompengepakke for Kristiansandsregionen.

Rådmannen mener også at prioritering av tiltak i ny belønningsavtale med Samferdselsdepartementet bør ses i sammenheng med prioritering av sykkel- og kollektivtiltak i forlengelsen av samferdselspakken.

Garanti for låneopptak

I følge Bystyrets vedtak av 23.05.2007 garanterer Kristiansand kommune for 50% av bomselskapets gjeld. Tilsvarende forpliktelse gjelder for Vest-Agder fylkeskommune. Det legges til grunn at vedtaket videreføres i henhold til vedtak med selvskyldnerkausjon for to års forlengelse av Samferdselspakke fase 1 utover opprinnelig innkrevingsperiode.

Garantien for forlengelsesperioden tar utgangspunkt i at maksimalt låneopptak reduseres til 200 mill. kr. Det legges til grunn en beregningsteknisk lånerente på 5,5 prosent. Det er et vilkår at garantien blir sikret i 1. prioritet i retten til å kreve inn bompenger. Det tas forbehold om Stortingets samtykke til forlengelse av garantien. Garantien gjelder inntil bompengeselskapets gjeld er nedbetalt. Det legges til grunn at Vest-Agder fylkeskommune gjør tilsvarende vedtak.

Forslag til vedtak

I tråd med Statens vegvesens saksfremlegg om forslag til vedtak i Vest-Agder fylkeskommune og Kristiansand kommune foreslås at Bystyret gjør følgende vedtak:

1. Samferdselspakke Kristiansand fase 1 forlenges med om lag 2 år, i tråd med saksutredningen fra Statens vegvesen Region sør.
2. Det legges til grunn at Vest-Agder fylkeskommune bekrefter sitt bidrag på 80 mill. 2016-kr, fordelt med 40 mill. kr på hvert av årene 2018 og 2019.
3. Midlene disponeres slik det går fram av saksutredningen fra Statens vegvesen Region sør, og med de rammer for porteføljestyring som der legges til grunn.
4. Garantien om 50% av bomselskapets gjeld i henhold til vedtak av 23.05.2007 videreføres med selvskyldnerkausjon for to års forlengelse av Samferdselspakke fase 1 utover opprinnelig innkrevingsperiode. Det legges til grunn at Vest-Agder fylkeskommune gjør tilsvarende vedtak.
5. Det anbefales at eventuelle overskytende midler til rv 41/rv 451 Timenes – Kjevik fra opprinnelig ramme i Samferdselspakke fase 1 kan omdisponeres til Sykkel- og kollektivtiltak mv. som vist i saksgrunnlaget fra Statens vegvesen.
6. Når brikkerabatt for tunge kjøretøy bortfaller, reduseres takstene for disse til 36 kroner i rushtid og 24 kroner utenom rush. Rabattsatsen 20 pst. for lette kjøretøy elektronisk brikke og gyldig avtale utvides til også å gjelde slike kjøretøy med avtale fra andre bompengeselskap. Taksten for lette kjøretøy settes til 21 kroner i rush og 14 kroner (2013-kroneverdi). Takstene justeres til 2018-kr ved ikrafttredelse av forlengelsesperioden. For øvrig videreføres dagens ordninger for passeringstak 50 per måned og timesregel - slik det ble vedtatt ved innføringen av tidsdifferensierte takster gjennom Stortingets behandling av Prop. 156 S (2012–2013).

Tor Sommerseth
Rådmann

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Vedlegg:
Oversendelsesbrev og saksfremstilling fra Statens vegvesen

Sak 74/16: Nye Kristiansand - Søknad om sammenslåing av Søgne, Songdalen, Kristiansand, Birkenes og Lillesand kommuner

Vedlegg

Vedtak BYSTYR, 22062016, Sak 94/16, Nye Kristiansand - Endelig vedtak vedrørende sammenslåing av Søgne, Songdalen, Kristiansand, Birkenes og Lillesand kommuner

180216 Underskrevet intensjonsavtale.pdf

Fellesnemndas mandat.pdf

Protokoll formannskapet Søgne 08.06.16.pdf

VS Songdalen formannskaps møte 8.6.16.msg

Vedtak FORMAN, 15062016, Sak 74/16, Nye Kristiansand - Endelig vedtak vedrørende sammenslåing av Søgne, Songdalen, Kristiansand, Birkenes og Lillesand kommuner

Dato 21. april 2016
Saksnr.: 201405256-50
Saksbehandler Grete Sjøholt

Saksgang
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
15.06.2016
22.06.2016

Nye Kristiansand - Endelig vedtak vedrørende sammenslåing av Søgne, Songdalen, Kristiansand, Birkenes og Lillesand kommuner

Sammendrag

Denne saken omhandler endelig behandling av spørsmålet om sammenslåing av kommunene Søgne, Songdalen, Kristiansand, Birkenes og Lillesand til en ny kommune.

I mars vedtok alle de fem kommunestyrene/ bystyrene (Kristiansand bystyre 16.3/sak 34/16) å legge intensjonsavtalen om etablering av K5 *Nye Kristiansand*, inkludert mandat for fellesnemda, ut til innbyggerhøring før kommunestyrene/bystyrene skal ta endelig stilling til saken. I Søgne og Songdalen ble det i tillegg lagt ut en intensjonsavtale for et alternativ K2 *Nye Søgne* som en ny kommune. Saken legges frem parallelt i alle de fem kommunene som er omfattet av intensjonsavtalen for K5 med endelig behandling i alle kommunestyrene/ bystyrene 22.6.16.

Forhandlingsutvalgenes arbeidsutvalg (AU) for K5 har gjennomført et felles informasjons og innbyggerdialogopplegg. Målet var at innbyggerne skulle ha mulighet til å få innsikt i prosessen, kunnskap om hvorfor kommunene har ønsket å inngå intensjonsavtalen, samt konsekvensene av en eventuell sammenslåing.

Innbyggerhøringen har bestått av en informasjons- og innbyggerdialog og en felles representativ spørreundersøkelse som er gjennomført i alle de fem kommunene. I tillegg er det gjennomført rådgivende folkeavstemninger i kommunene Birkenes, Lillesand, Søgne og Songdalen.

Resultatene fra spørreundersøkelsen og folkeavstemningen viser noe avvikende resultater i kommunene. For Kristiansand viser resultatet fra spørreundersøkelsen at et klart flertall på 71 % av de spurte sier ja til K5. Resultatene i de andre kommunene utenom Lillesand der det står likt, viser et knapt flertall for K5, også i forhold til de andre modellene i undersøkelsen. I Birkenes sier 46 prosent ja til K5. I Lillesand sier 44 prosent ja og like mange nei til K5. Søgne og Songdalen har fått litt andre spørsmål og kan dermed ikke sammenlignes direkte med de tre andre kommunene. I Søgne er det nesten dødt løp mellom de som ønsker K5, K2 eller K1. I Songdalen ligger det nokså likt mellom de som ønsker K5 og K1, mens det er mindre oppslutning om K2 enn i Søgne.

Den rådgivende folkeavstemningen viser at bare rundt en tredjedel av de som har stemt i Lillesand, Birkenes, Søgne og Songdalen sier ja til en ny K5 kommune. Dette er en nedgang fra resultatene fra spørreundersøkelsen, særlig for Lillesand og Birkenes. Resultatet må

også sees i sammenheng med fremmøteprosenten som varierer fra Lillesand med den høyeste på 53 % til Songdalen med den laveste på 46,66 %.

Det vil først og fremst være en politisk vurdering hvordan en vektlegger de samlede resultatene fra innbyggerhøringen og dialogmøter. Departementet understreker at det er de folkevalgte som må ta den endelige beslutning etter en samlet vurdering av hva de tror vil være meste tjenlig for kommunen og dens innbyggere i fremtiden.

Rådmannen har tidligere anbefalt at det etableres en ny kommune i Kristiansandsregionen. Det vises her til Bystyresak 121/15; Retningsvalg for Kristiansandsregionen og Bystyresak 24/16; «Nærhet i hverdagen - styrke for fremtiden».

I sakene har rådmannen vært opptatt av å se fremtidig tjenestetilbud i et langt perspektiv samt å vurdere hva som er best både for egen kommune og felles hverdagsregion (BoligArealTransport-regionen) som Kristiansand og nabokommunene inngår i. Reformen omhandler hvordan kommunene bør innrette seg og hvordan de kommunale forvaltningsgrensene er etablert slik at kommunene skal få muligheter til å gjøre nødvendige og gode omstillinger i fremtiden. Dette forsvares både ut fra et regionalt perspektiv og at denne modellen på sikt sikrer innbyggerne best samfunnsutvikling og tjenestetilbud. Dette gjelder felles planlegging, næringsetablering, infrastruktur og et fremtidsrettet tjenestetilbud innen et felles bo- og arbeids- og serviceområde.

Uavhengig av utfall av denne saken vil rådmannen anbefale at Kristiansand går gjennom hensiktsmessigheten av det omfattende interkommunale samarbeidet i Knutepunkt Sørlandet. Her bør kommunen vektlegge både eget behov og sin regionale rolle og vurdere hvilke kommuner det er viktig å samarbeide med fremover. For både Kristiansand og en ev ny sammenslått kommune vil det være viktig å fokusere fremtidig samarbeid omkring utviklingsarbeid for å kunne møte fremtidens utfordringsbilde. Dette forventes å få konsekvenser for noen av samarbeidene og tjenestenettverkene i knutepunktsamarbeidet.

Etter folkeavstemmingene i våre fire nabokommuner har det imidlertid oppstått en ny politisk situasjon. Rådmannen viser her spesielt til protokoll fra formannskapsmøte i henholdsvis Songdalen og Søgne kommuner som er vedlagt saken.

Selv om det ikke foreligger formelle vedtak i Lillesand og Birkenes har begge formannskap drøftet den aktuelle situasjonen etter folkeavstemningen og signalisert at det ikke vil være politisk flertall for K5.

Med henvisning til vedtaket i Songdalen formannskap anbefaler rådmannen at Kristiansand innleder samtaler med Songdalen om å vurdere et alternativ som omfatter Songdalen og Kristiansand. I denne situasjonen har Søgne signalisert at de ønsker å delta i samtaler. Dette alternativet er nærmere utredet i utredningsrapporten Fremtidig kommunestruktur for Kristiansandsregionen (kap 9.4 side 46).

For å tilfredsstille regjeringens krav om å være med i prosessen med stortingsbehandling våren 2017 er alle tre kommunene innforstått med at det må foreligge en viljeserklæring om sammenslåing innen 1.juli.

På denne bakgrunn anbefaler rådmannen at bystyret i møtet 22.juni vedtar en viljeserklæring om sammenslåing mellom Songdalen, Søgne og Kristiansand. Dette innebærer at kommunene må fremforhandle en ny endelig intensjonsavtale før fylkesmannen skal gi sin faglige vurdering til departementet, hvilket innebærer at en slik ny avtale må være politisk behandlet av bystyret innen utgangen av august 2016.

Forslag til vedtak

1. Bystyret mener en ny kommune basert på K5 hadde vært det beste alternativet for befolkningen og næringslivet i regionen, men konstaterer at folkeavstemmingene i nabokommunene ikke gjorde dette mulig.
2. Bystyret i Kristiansand godkjenner at kommunene Søgne, Songdalen og Kristiansand kommuner slår seg sammen til en ny kommune.
3. Bystyret ber forhandlingsutvalget om å forhandle frem forslag til avtale basert på viljeserklæringene fra de 3 involverte kommunene.
4. Bystyret vil behandle forslag til avtale i ekstraordinært møte innen utgangen av august der endelig vedtak fattes.

Tor Sommerseth
Rådmann

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Vedlegg:

1. Sammendrag fra innbyggerhøring, Opinion AS: [innbyggerundersøkelsen Rapporten](#)
2. Protokoll fra Formannskapet i Søgne og Songdalen kommune 8.juni 2016

Uttrykt vedlegg

1. Brev fra Fylkesmannen i Aust- og Vest- Agder om avsluttende behandling av kommunereformen, datert 21.4.2016
2. Utredningsrapport: Fremtidig kommunestruktur i Kristiansandsregionen, med vedlegg 1-9 ([bystyresak 34/16](#))

Bakgrunn for saken

Denne saken omhandler endelig behandling av spørsmålet om sammenslåing av kommunene Søgne, Songdalen, Kristiansand, Birkenes og Lillesand til en ny kommune.

Regjeringen har gjennom sin tiltredelseserklæring, med støtte fra Stortingets flertall (Innst.300S(2013-2014)9), igangsatt en omfattende prosess med tanke på å gjennomgå dagens kommunestruktur.

Alle kommuner har en utredningsplikt i kommunereformen. Dette innebærer at alle kommuner skal ta aktivt del i kommunereformarbeidet, ha dialog med nabokommuner, utrede og vurdere aktuelle alternativ. Til sist skal kommunene ta stilling til om, og i hvilket omfang kommunene ønsker å gå sammen. Dette skal være gjennomført **innen 1. 7.2016**.

I henhold til inndelingsloven - Lov om fastsettelse og endring av kommune- og fylkesgrenser - må kommuner som ønsker å slå seg sammen, gjøre to vedtak. Først må det fattes et relativt kortfattet vedtak om at kommunene ønsker og slå seg sammen. Vedtaket sendes Fylkesmannen som oppsummerer og tilrår overfor departementet. Denne saken omhandler dette vedtaket.

Seinere vil fylkesmannen i samråd med departementet, kalle inn til felles kommunestyremøte. Etter at punkter i henhold til Inndelingslova § 25 er diskutert (navn på kommunen, medlemmer i det nye kommunestyret, opprettelse av fellesnemnd, etc.) skal de enkelte kommunestyrene stadfeste enigheten i nye kommunestyrevedtak.

Formannskap og bystyret er gjennom tidligere saker, orienteringer og drøftinger vært informert om både bakgrunn for regjeringens ønsker med reformen, nedsatt ekspertutvalgs anbefalinger, Stortingets behandling og arbeidet om en lokal prosess i regi av Knutepunkt Sørlandet som har resultert i Rapporten [«Framtidig kommunestruktur i Kristiansandsregionen»](#) (Bystyret 29.10.2014). Bakgrunn, mål og prosess for reformarbeidet forutsettes derfor kjent og vil ikke bli nærmere redegjort for i denne saken.

Forhandlingsprosess

16.9.15 vedtok bystyret at Kristiansand kommune («Retningsvalg for Kristiansand kommune») skulle gå i forhandlinger med nabokommunene Birkenes, Iveland, Lillesand, Songdalen, Søgne og Vennesla. Etter vedtak i kommunestyrene i de andre kommunene var det Birkenes, Lillesand, Søgne, Songdalen og Kristiansand som ønsket å gå videre i en forhandling med mål om å avklare grunnlaget for en sammenslutning av de 5 kommunene til en ny kommune.

Etter kommunevalget har hver av de fem kommunene valgt et forhandlingsutvalg. I mars vedtok alle kommunestyrene/ bystyrene i Søgne, Songdalen, Kristiansand (16.3/sak 34/16), Birkenes og Lillesand kommuner å legge intensjonsavtalen om etablering av K5 *Nye Kristiansand*, inkludert mandat for fellesnemnda, ut til innbyggerhøring før kommunestyrene/bystyret skal ta endelig stilling til saken. I Søgne og Songdalen ble det i tillegg lagt ut en intensjonsavtale for et alternativ K2 *Nye Søgne* som en ny kommune.

Intensjonsavtalen og fellesnemndas mandat er vedlagt saken og forutsettes kjent fra forrige bystyre/kommunestyrebehandling og vil ikke bli redegjort nærmere for her.

Informasjon og innbyggerhøring

Det fremgår av inndelingslova § 10 at kommunestyrene bør innhente innbyggernes synspunkter på forslag til grenseendringer. Forhandlingsutvalgenes arbeidsutvalg (AU) for K5 har gjennomført et felles informasjons og innbyggerdialogopplegg. Målet var at innbyggerne skulle ha mulighet til å få innsikt i prosessen, kunnskap om hvorfor kommunene har ønsket å inngå intensjonsavtalen, samt konsekvensene av en eventuell sammenslåing.

Innbyggerhøringen har bestått av en informasjons- og innbyggerdialog og en felles spørreundersøkelse som er gjennomført i alle de 5 kommunene. I tillegg er det gjennomført rådgivende folkeavstemminger i kommunene Birkenes, Lillesand, Søgne og Songdalen.

Informasjon om intensjonsavtalen og kommunereformen

Innbyggerdialogen har skjedd gjennom et felles opplegg med informasjonsavis som har gått til alle innbyggerne i kommunene, hjemmeside, bruk av sosiale medier, felles møter og en spørreundersøkelse.

Det er etablert en felles portal og facebook-side under navnet [Nye Kristiansand](#). Her har det vært lagt ut informasjon, nyheter og rapporter fra ulike folkemøter og andre møter som har blitt arrangert. Innbyggerne har kunnet kommet med spørsmål og egne innlegg.

Skolebesøk. Ordførerne har gjennomført felles besøk på følgende videregående skoler: Vågsbygd (25.4), Kristiansand katedralskole Gimle (28.4), Søgne (2.5), Møglestu (2.5) og Kvadraturen (3.5). Ordførere eller representant for politisk ledelse har også deltatt på folkemøter og andre temamøter arrangert i kommunene.

Ordførerturne. 26. mai gjennomførte ordførerne en felles turne med ulike stopp i alle kommunene. Turneen startet på Herefoss skole i Birkenes og ble avsluttet på Søgne stadion. Formålet var å sette søkelys på ulike deler av intensjonsavtalen, få innspill, spørsmål og kommentarer fra innbyggere. Dagen ble avsluttet med folkemøte i Finstrand i Songdalen i regi av Fædrelandsvennen og NRK Sørlandet. Der deltok ordførere, politikere og debattanter med ulike syn om fremtidig kommunestruktur.

I tillegg har ordførere og representanter fra forhandlingsutvalgene hatt debattinnlegg og kronikker om temaet i lokalavisene. Både motstandere og tilhengere av reformforslagene har vært aktive i medier og på folkemøter.

I Kristiansand har det i tillegg til informasjon og opplegg i felles regi vært gjennomført eget temamøte om intensjonsavtalen med Ungdomsutvalget. Møtet var en oppfølging av et tidligere møte fra høsten 2015. Ungdomsutvalget kom med innspill til hvordan ungdomsutvalgets arbeid kunne organiseres i en eventuell ny kommune. Utvalget ønsket å være med i arbeidet med ny kommune dersom sammenslåing ble vedtatt.

Det ble arrangert folkemøte om kommunereformen i Rådhusvartalet 25.mai. Politikerplanelet bestod av ordfører og varaordfører sammen med bystyreprerentantene Trond H. Blattmann og Melissa Lesamana. Debatten ble overført på radio.

Resultat av spørreundersøkelsen i de 5 kommunene

5200 innbyggere i de fem kommunene har blitt ringt opp fra onsdag 6. april til 20. april. 600 i Birkenes, 600 i Songdalen, 1200 i Lillesand, 1200 i Søgne og 1600 i Kristiansand. Opinion AS har stått for undersøkelsen. For kommunene Søgne og Songdalen har det også vært spørsmål knyttet til alternativ K2 (Nye Søgne) og K1 (fortsette som egen kommune). Høringsgrunnlaget har vært innbyggere som er 15 år eller eldre.

Formålet med spørreundersøkelsen har vært å kartlegge holdninger og synspunkter knyttet til kommunereformen blant innbyggerne. I tillegg til spørsmålet om sammenslåing har en spurt om synspunkter på hva en tror blir dårligere eller bedre ved en sammenslåing. Intensjonsavtalen for K5 er grunnlaget for innbyggerhøringen og klargjør prinsippene som skal ligge til grunn for en eventuell sammenslåing. Spørreundersøkelsen omhandler derfor også spørsmål om prinsippene i fremlagt intensjonsavtale er viktige eller uviktige for innbyggerne.

Spørreundersøkelsen gjelder for et representativt utvalg av befolkningen og resultatene er vektet på kjønn, alder og geografi (kommune). Ved 5200 respondenter eller intervjuer, er

feilmarginen +0,6 og +1,4 prosentpoeng på hovedfrekvensnivå. Feilmarginene er større på undergrupper.

Resultatet av innbyggerhøringen ble offentliggjort i en felles pressekonferanse mandag 23.mai. Hele rapporten og undersøkelsen ligger ved saken og kan sees her; [innbyggerundersøkelsen Rapporten](#)

I undersøkelsen kommer det fram at ni av ti kjente til at kommunen vurderer å slå seg sammen.

Resultat av deler av spørreundersøkelsen er oppsummert i tabellen nedenfor:

<i>Kommune:</i>	<i>K5:ja til nye Kristiansand</i>	<i>K5:nei til nye Kristiansand</i>	<i>vet ikke</i>	<i>K2:ja til nye Søgne</i>	<i>K1-fortsette som egen kommune</i>
Birkenes	46 %	43 %	12 %		
Lillesand	44 %	44 %	12 %		
Kristiansand	71 %	17 %	12 %		
Søgne	32 %			31 %	31 %
Songdalen	37 %			24 %	36 %

Tabellen over viser at 71 prosent av de spurte i Kristiansand sier ja til K5. I Birkenes sier 46 prosent ja til K5. I Lillesand sier 44 prosent ja og like mange nei til K5. Søgne og Songdalen har fått litt andre spørsmål og kan dermed ikke sammenlignes direkte med de tre andre kommunene. I Søgne er det nesten dødt løp mellom de som ønsker K5, K2 eller K1. I Songdalen ligger det nokså likt mellom de som ønsker K5 og K1, mens det er mindre oppslutning om K2 enn i Søgne. I Søgne ønsker 31 prosent å fortsette som egen kommune, mens i Songdalen er det 36 % som ønsker dette.

Til spørsmålene om hva de spurte tror blir bedre eller dårligere ved en sammenslutning svarte 73 prosent av de spurte i alle de fem kommunene at de tror kommunen får bedre gjennomslag regionalt og nasjonalt. Nesten like mange tror den nye kommunen får bedre muligheter til større investeringer og at kompetansen i fagmiljøene blir bedre. I andre enden av skalaen finner vi troen på at innbyggernes mulighet til politisk innflytelse blir bedre. 21 prosent tror den blir bedre, 42 prosent tror den blir dårligere og 30 prosent tror den blir som i dag.

Til spørsmålene om innholdet i intensjonsavtalen viser svarene at de to viktigste prinsippene er at det skal være helsetjenester (93 %) i hver kommunedel og at barnehager, skoler og SFO-er skal ligge der de ligger i dag (84 %). 60 % mente at det var viktig at det skal være kommunedelsutvalg i hver kommunedel.

Resultat av rådgivende folkeavstemninger i Birkenes, Lillesand, Søgne og Songdalen

Den rådgivende folkeavstemningen omfatter stemmeberettigede personer som fyller 16 år i 2016 og eldre som er registret bosatt i kommunen per 31.3.2016. Forhåndsstemming i alle de fire kommunene var i perioden 9.mai til 3.juni. Innbyggerne i Søgne og Songdalen har også blitt spurt om synspunkt på K2; sammenslåing av Søgne og Songdalen til en kommune *Nye Søgne*.

Resultat av de rådgivende folkeavstemningene er gjengitt nedenfor:

<i>Kommune:</i>	<i>Frem-møte %</i>	<i>K5:ja til nye Kristiansand</i>	<i>K5:nei til nye Kristiansand</i>	<i>vet ikke</i>	<i>K2:ja til nye Søgne</i>	<i>K1-nei til sammen-slåing</i>
Birkenes	49,3 %	35,1 %	63,1 %	1,7 %		
Lillesand	53 %	32,56 %	65,9 %	1,54 %		
Søgne	51,48 %	28,56 %			8,96 %	62,39 %
Songdalen	46,66 %	33,7			8,93 %	57,01 %

Tabellen over viser at oppslutningen omkring K5 er vesentlig mindre enn ved spørreundersøkelsen i Birkenes og Lillesand. Oppslutningen har gått fra henholdsvis 46 % til 35,1 % og fra 44 % til 32,56 %. For Søgne og Songdalen er ikke andelen endret like mye, men oppslutningen for K 5 er gått fra 32 % til 28,56 % i Søgne og fra 37 % til 33,7 % i Songdalen. Endringen for disse to kommunene er størst for K2 – alternativet som her har fått svært liten oppslutning i forhold resultatene fra innbyggerhøringen.

Fremmøteprosenten varierer fra 53 % i Lillesand der den var størst, til 46,7 % i Songdalen med minst fremmøte.

Resultatene fra folkeavstemmingene er blitt informert om i Kommunalutvalgets møte 7.juni.

Ansattes medvirkning

Kommunesammenslutning er en virksomhetsoverdragelse og i Arbeidsmiljøloven kap. 16 finnes det klare regler om informasjon og drøfting med de tillitsvalgte. Dette er også omtalt i Knutepunkt Sørlandets felles utredning om fremtidig kommunestruktur i Kristiansandsregionen, kapittel 12 og vedlegg 8.

De ansatte har vært med fra starten av arbeidet og vært representert i forhandlingsutvalget som utarbeidet intensjonsavtalen (Bystyresak 16.3.16). Rådmannen (i Kristiansand) har hatt kommunereformen som tema på det årlige møtet mellom rådmannens ledergruppe og HTV (hovedtillitsvalgte) i Kvinesdal 19.februar. Både formålet med kommunereformen, innholdet i fremforhandlet intensjonsavtale, konsekvenser for de ansatte og veien ved en eventuell kommunesammenslutning ble tatt opp. Ledere og ansatte har også vært invitert til to felles informasjonsmøter om intensjonsavtalen. Temaet har i tillegg stått på agendaen til de faste månedlige møter mellom rådmann og frikjøpte hovedtillitsvalgte siden høsten 2015. I tillegg har temaet vært jevnlig oppe på sektorenes avdelingsmøter. Informasjon er også blitt gitt på kommunens nettsider.

Nye nasjonale føringer

Etter at saken om intensjonsavtalen ble behandlet har det kommet to nasjonale føringer som er relevant for reformarbeidet:

Nytt inntektssystem for kommunene

Regjeringen la frem forslag til nytt inntektssystem i forbindelse med kommuneproposisjonen 11. 05. 2016. Forslaget skal behandles endelig i Stortinget 15.6.2016 med virkning fra budsjettåret 2017. Det er inngått avtale mellom Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre som sikrer flertall i Stortinget for avtalen. Dette innebærer at skissen som det er enighet om vil danne grunnlaget for det nye inntektssystemet:

Alle kommuner skal sikres minimum 50 % basistilskudd, tilsvarende 6,6 mill. kr i 2016-tall. Tilskudd mellom 50 % og 100 % basistilskudd graderes ut fra kommunens verdi på strukturkriteriet. Grenseverdien for fullt basistilskudd settes til gjennomsnittlig reiseavstand for å nå 5000 innbyggere for kommuner med færre enn 5000 innbyggere. Ut fra tall for 2015 er grenseverdien 25,4 km. Restbasisbeløpet tilbakeføres til kommunene via en økning i innbyggertilskuddet på gjennomsnittlig 242 kr pr innbygger. Dette innebærer at større kommuner tjener mest på omleggingen. Kommuner som vedtar å slå seg sammen med andre i reformperioden skal få videreført basistilskuddet på 2016-nivå gjennom en overgangsordning frem til de mottar inndelingstilskudd som en del av en ny kommune.

Tabellen nedenfor er en illustrasjon på virkningen av nytt inntektssystem for sammenslåtte kommuner i forhold til summen av de enkelte kommunene i dagens inntektssystem. Virkningene av kostnadsnøkler kan foreløpig ikke beregnes presist.

1000 kr	K5	K2	V+I
Virkning kostnadsnøkler	11 000	1 500	500
Netto effekt strukturkriteriet	20 500	5 200	2 500
Tap inntektsutjevning	-24 000	0	0
Storbytilskudd	45 000	0	0
Sum	52 400	6 700	3 000
Kr pr innbygger	430	379	192
Inndelingstilskudd pr år 2020	52 800	13 200	13 200
Overgangsordning 3 år 2017-2019	36 000	19 000	11 000

Kilde Knutepunkt Sørlandet

Den nye sammenslåtte kommunen får beholde inndelingstilskuddet som om den fortsatt var to (eller flere) kommuner i 15 år etter sammenslåingen, før inndelingstilskuddet trappes ned over 5 år.

Det blir også innført et nytt tilskudd til kommuner som blir tyngdepunkt i egen region. En ny sammenslått kommune som omfattes av intensjonsavtalen for K5 vil få storbytilskudd. Dette vil utgjøre ca. 45 mill. kr. pr år. med 2016-satsen pr innbygger.

I statsbudsjettet for 2016 ble det innført en ordning hvor sammenslåtte kommuner kan søke om midler til infrastrukturtiltak. Denne ordningen vil bli utvidet i statsbudsjettet for 2017 fra 50 mill. kr. i 2016. Avtalepartnerne er enig om å innføre en forsøksordning hvor nye sammenslåtte kommuner, samt eksisterende kommuner som er store nok, kan søke om å få utvidet ansvar for enkelte oppgaver fra NAV og at arbeidet med å lokalisere nye og eksisterende arbeidsplasser utenfor Oslo skal forsterkes. Lokalisering skal særlig vurderes i nye regionsentre, også utenom de store byene.

Engangstilskudd og reformstøtten blir som før. Ved sammenslåing av alle 5 kommunene vil det bli utbetalt et engangstilskudd på 65 mill kr til dekning av kostnadene med å bygge den nye kommunen. Reformstøtten for K5 på 30 mill kr vil bli utbetalt når den nye kommunen er etablert 1. januar 2020.

I følge departementet (statsråd Sanner 11.5.2016), vil ordningene som innføres for de kommunene som slår seg sammen nå, ikke være mulig å opprettholde etter reformprosessen.

Stortingsmelding om Nye folkevalgte regioner – rolle, struktur og oppgaver

5.april 2016 la Regjeringen frem ny stortingsmelding om Nye folkevalgte regioner – rolle, struktur og oppgaver (Meld. St. 22 (2015–2016)) som foreslår å gjennomføre en regionreform fra 2020, samtidig med kommunereformen.

Regjeringen ønsker å bedre samordning av sektorer og prioriteringer gjennom mer handlekraftige og funksjonelle folkevalgte regioner, med regional planlegging som et viktig virkemiddel. Inndelingen bør være i bedre samsvar med de samfunnsutfordringer regionalt folkevalgt nivå skal bidra til å løse.

Lokalt har både Aust- Agder og Vest-Agder fylkesting vedtatt (april 2016) å inngå forhandlinger om å slå sammen de to fylkene til en region. I tillegg skal det foregå samtaler med Rogaland og Telemark. I desember 2016 tar fylkestingene stilling til om en ønsker å etablere en ny region Agder, basert på det fremforhandlede resultatet.

VURDERING

Fylkesmannen anbefaler at kommunene begrunner vedtakene sine utfra de fire målene som regjeringen har satt for reformen;

gode og likeverdige tjenester til innbyggerne,
helhetlig samfunnsutvikling,
bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
og styrket lokaldemokrati.

I tillegg skal 0-alternativet (ingen sammenslåing) være utredet med en egenvurdering av regjeringens kriterier for reformen som del av avsluttende behandling av kommunereformen (brev datert 21.4.2016). Dette er lagt til grunn i rådmannens vurdering.

Rådmannen har tidligere anbefalt at det etableres en ny kommune i Kristiansandsregionen. Det vises her til Bystyresak 121/15; Retningsvalg for Kristiansandsregionen og Bystyresak 24/16; «Nærhet i hverdagen - styrke for fremtiden».

I sakene har rådmannen vært opptatt av å se fremtidig tjenestetilbud i et langt perspektiv samt å vurdere hva som er best både for egen kommune og felles hverdagsregion (BoligArealTransport-regionen) som Kristiansand og nabokommunene inngår i. Reformen omhandler hvordan kommunene bør innrette seg og hvordan de kommunale forvaltningsgrensene er etablert slik at kommunene skal få muligheter til å gjøre nødvendige og gode omstillinger i fremtiden.

Kristiansand med dagens grenser (fortsette alene)

Rådmannen støtter de vurderingene som ble gjort av faggruppen som utredet rapporten om Fremtidig kommunestruktur i Kristiansandsregionen vedrørende alternativet «Dagens grenser Kristiansand». Vurderingen ble lagt frem da forrige bystyret behandlet retningsvalg for Kristiansand(Bystyresak 121/15).

I 2020 vil Kristiansand i følge prognoser ha rundt 94000 innbyggere og rundt 105 000 innbyggere i 2030. Kristiansand vil, i kraft av sin størrelse, fortsatt kunne gi et godt tilbud til sine innbyggere i fremtiden. Dagens Kristiansand vil klart kunne ivareta sitt tjenestetilbud, herunder også nye og tunge oppgaver innenfor spesialiserte felt som rus og psykiatri slik det skisseres i primærhelsemeldingen. Slike oppgaver utgjør en liten del av kommunens samlede budsjett, men er meget resurskrevende både når det gjelder å inneha rett kompetanse og nødvendig kapasitet.

Imidlertid ved å se på felles utfordringer og samarbeidet en har utviklet innenfor helse- og omsorgstjenestene i knutepunktkommunene, vil en større kommune sikre et godt og robust tilbud til innbyggerne i regionen, og være en sterkere aktør og tilrettelegger for å få til innovasjon. For å ivareta en slik rolle er det nødvendig å være en større kommune med variert kunnskap og god kontakt til praksisfeltet og brukerne.

De fleste oppgaver innen samfunnsutvikling krever samordnet innsats i det funksjonelle samfunnsutviklingsområdet. En kommunegrense som ikke er godt tilpasset det funksjonelle og samordnede service-, bo- og arbeidsmarkedet byr på utfordringer når det gjelder kommunens muligheter til å nå nasjonale mål for utviklingen. Dette gjelder både innenfor klima, samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging og næringsutvikling, samt når kommunen skal legge til rette for best mulig levekår og sikkerhet for innbyggerne.

I «Nasjonale forventinger til regional og kommunal planlegging» presiserer regjeringen at fylker og kommuner må ta i bruk sterkere virkemidler i dette arbeidet enn det er gjort frem til nå. I tillegg viser Speilmelding 2030 at næringsutvikling og bærekraftig regionsutvikling er svært viktig med tanke på hvilke rammebetingelser den kommunale tjenesteutviklingen vil få fremover.

Selv om Kristiansand velger å stå alene i 2020 vil Kristiansand opprettholde en sterk posisjon for landsdelen. Men dette vil kreve andre arbeidsformer. Det vil fortsatt være behov for samarbeid basert på felles utfordringer og hensiktsmessighet, men dette må bli basert på utviklingsoppgaver. Kristiansand vil kunne risikere å tape posisjon som en av de største kommunene i Norge ved eventuelle sammenslutninger i andre byregioner. Dette vil få betydning for Kristiansand, de andre kommunene og Agder. Det vises her også til framlagt kommuneproposisjonen 11. mai 2016 som sier at K5 vil få storbymidler. Uavhengig av utfall av denne saken vil rådmannen anbefale at Kristiansand går gjennom hensiktsmessigheten av det omfattende interkommunale samarbeidet i Knutepunkt Sørlandet.

K5 – Nye Kristiansand

Rådmannen tar til etterretning at en sammenslåing av de fem kommunene til en ny kommune ikke er aktuell på det nåværende tidspunkt. En slik løsning som ville omfatte alle fem kommuner begrunnes både ut fra et regionalt perspektiv og at denne modellen på lang sikt sikrer innbyggerne best samfunnsutvikling og tjenestetilbud. Dette gjelder felles planlegging, næringsetablering, infrastruktur og et fremtidsrettet tjenestetilbud innen et felles bo- og arbeids- og serviceområde.

Rådmannen er opptatt av å ivareta både de oppgavene kommunen har på en bedre måte, og nye oppgaver og utfordringer fremover. Både Kristiansand og nabokommunene leverer gode tjenester i dag, men har store felles utfordringer med å øke utdanningsnivået, andelen yrkesaktive, rekruttere og beholde attraktiv arbeidskraft, arbeide forebyggende og satse på kompetanseheving og innovasjon i offentlig og privat sektor. Rådmannen vurderer at intensjonsavtalen som er lagt til grunn for sammenslåing er et godt grunnlag for å kunne møte nødvendige omstillingsbehov og gi kommunen økt kapasitet, kompetanse og beslutningskvalitet.

En særlig utfordring knyttes til demokratisk utvikling, lokaldemokratiets vilkår, dialog med innbyggerne og en mulig fare for sentralisering av makt, og større administrativ makt på bekostning av politisk makt. Nabokommunene til Kristiansand opplever i dag en større nærhet og tilgang til sitt lokaldemokrati enn det innbyggerne i Kristiansand er vant med. Dette på grunn av forholdet mellom de styrende politikere og antall innbyggerne som velger disse er forskjellig. Mindre kommuner gir også større nærhet og enklere tilgang til kunnskap om egen kommune.

Utviklingen i våre naboland viser et økende behov for at en går fra å forholde seg til begrepet *borger (deltakelse gjennom representasjon) til medborger* (åpen dialog om samfunnets utvikling) for å kunne utvikle både bedre tjenestetilbud og ivareta nødvendig dialog med innbyggerne og brukere av kommunens tjenester i fremtiden.

Innovasjon vil være viktig i fremtidig tjenestetilbud. Kompetanse og teknologi må utvikles. Dette krever tett samspill mellom offentlige og private aktører, forskningsmiljø og brukere. Samvirke med krevende brukere gir bedre kvalitet. En ny sterk forvaltningsstruktur vil kunne bygge nye nettverk. I dette ligger også muligheter for å utvikle nye modeller for dialog med brukerne. En slik dialog vil også styrke demokratiet.

En annen side ved den demokratiske utfordringen er at denne modellen vil gi mer politisk makt og myndighet over tjenestetilbudet. Kommunene i Knutepunkt Sørlandet inngår i dag i over 100 ulike samarbeid og nettverk.

En viktig kritikk som rettes mot interkommunalt samarbeid er at virksomheten ikke styres direkte av de folkevalgte. Dette gir mindre mulighet til demokratisk kontroll og innsyn. Interkommunalt samarbeid på tjenestefeltet vil bli svært minimalt i en ny kommune.

Gjennom en ny sammenslått kommune kan Kristiansandsregionen også få en sterkere rolle i å løfte landsdelen og styrke sin posisjon som en av landets største kommuner og landsdelshovedstad på Sørlandet. Kristiansandsregionen konkurrerer med andre regioner

om verdiskaping og om å være attraktiv for nytt næringsliv og arbeidskraft. Som en av storbyene vil kommunen fortsatt få adgang til nasjonale arenaer som gjør det mulig å bidra til en fremtidig tjenesteutvikling både for innbyggerne i en ny storkommune og befolkningen på Agder. Ved å bygge videre på langvarig godt samarbeid, innenfor en ny demokratisk forvaltningsarena, vil utviklingsmulighetene bli betydelig større, herunder å kunne ta imot mulige nye oppgaver til større kommuner dersom det skulle bli aktuelt. Utfordringen en nylig har fått knyttet til flyktningkrisen og nye beredskapsutfordringer viser klart hvordan fremtidens utfordringer overskrider dagens kommunelandskap.

Et samfunnsutviklingsområde som omfatter det alt vesentligste av de som jobber og bor i en kommune vil gi helt andre muligheter for planlegging, helhetlig samfunnsutvikling for å møte klimautfordringene og nye nasjonale mål. Den nye kommunen vil være en bedre tilrettelegger for næringslivet i regionen. Det siste er vesentlig dersom en skal få til nødvendig omstilling, grønt skifte og vekst, og er avgjørende at kommunen lykkes godt med fremover. Skatteinntekter til kommunene er avgjørende for å yte gode tjenester. Koblingen mellom næringsutvikling, jobbtildbud og kompetanse og fremtidig velferdstilbud for innbyggerne henger sammen.

Forholdet til innbyggerhøringen

Rådmannen har merket seg aktiviteten i media, på folkemøter, resultatene fra spørreundersøkelsen i Kristiansand og de andre kommunene og resultatene fra de rådgivende folkeavstemmingene i nabokommunene. For Kristiansand viser resultatet fra den representative spørreundersøkelsen et klart flertall for K5.

71 prosent av de spurte i Kristiansand sier ja. Resultatene i de andre kommunene utenom Lillesand der det står likt, viser et knapt flertall for K5, også i forhold til de andre modellene i undersøkelsen. Den rådgivende folkeavstemningen omkring sammenslåingsspørsmålet i nabokommunene viser at bare rundt en tredjedel med noe variasjon av de som har stemt i Lillesand, Birkenes, Søgne og Songdalen sier ja til en ny K5 kommune. Dette er en nedgang fra resultatene fra spørreundersøkelsen, særlig for Lillesand og Birkenes. Rådmannen vil her bemerke at en også må se resultatet i sammenheng med fremmøteprosenten som varierer fra Lillesand med den høyeste på 53 % til Songdalen med den laveste på 46,7 %.

Det vil først og fremst være en politisk vurdering hvordan en vektlegger de samlede resultatene fra innbyggerhøringen og dialogmøter. Departementet understreker at det er de folkevalgte som må ta den endelige beslutning etter en samlet vurdering av hva de tror vil være meste tjenlig for kommunen og dens innbyggere i fremtiden. Kommuneloven er basert på det representative demokrati. Fordi kommuneloven baserer seg på prinsippet om at innbyggerne blir representert ved de folkevalgte til bystyret, kan ikke de folkevalgte fraskrive seg sin lovpålagte plikt til å treffe vedtak på vegne av kommunen.

Innbyggerhøringen skal være rådgivende for kommunestyrene, og kommunestyrene kan på fritt grunnlag fatte vedtak på det de mener samlet sett er det beste for kommunen. Dette er ikke nødvendigvis i tråd med resultatet av innbyggerhøringen. Utgangspunktet for regjeringens vurderinger om fremtidig kommunestruktur vil være vedtakene i bystyrene/kommunestyrene.

Rådmannens oppsummering og anbefaling

Rådmannen har tidligere anbefalt at det etableres en ny kommune i Kristiansandsregionen. Det vises her til Bystyresak 121/15; Retningsvalg for Kristiansandsregionen og Bystyresak 24/16; «Nærhet i hverdagen - styrke for fremtiden».

I sakene har rådmannen vært opptatt av å se fremtidig tjenestetilbud i et langt perspektiv samt å vurdere hva som er best både for egen kommune og felles hverdagsregion (BoligArealTransport-regionen) som Kristiansand og nabokommunene inngår i. Reformen omhandler hvordan kommunene bør innrette seg og hvordan de kommunale forvaltningsgrensene er etablert slik at kommunene skal få muligheter til å gjøre nødvendige

og gode omstillinger i fremtiden. Dette forsvares både ut fra et regionalt perspektiv og at denne modellen på sikt sikrer innbyggerne best samfunnsutvikling og tjenestetilbud. Dette gjelder felles planlegging, næringsetablering, infrastruktur og et fremtidsrettet tjenestetilbud innen et felles bo- og arbeids- og serviceområde.

Utredningsrapporten «*Fremtidig kommunestruktur i Kristiansandsregionen*» konkluderte med at en ny kommune bestående av alle de syv samarbeidende kommunene i regionen ville være den som ville ha størst utviklingskraft og størst potensiale for helhetlig samfunnsutvikling, og dermed kunne spille en betydelig regional og nasjonal rolle. Samtidig ville denne modellen også medføre de største endringene og gi store omstillingskostnader.

En sammenslåingsprosess og arbeidet med å bygge en ny kommune, vil innebære en svært omfattende og krevende prosess. Erfaringer fra andre store fusjoner viser betydelige transaksjonskostnader i form av personalpolitiske kostnader, harmonisering av fagsystemer, kompetansebygging og kulturbygning, produksjonstap osv.

Etter folkeavstemmingene i våre fire nabokommuner, har det imidlertid oppstått en ny politisk situasjon. Rådmannen viser her spesielt til protokoll fra formannskapsmøte i henholdsvis Songdalen og Søgne kommuner som er vedlagt saken.

Selv om det ikke foreligger formelle vedtak i Lillesand og Birkenes har begge formannskap drøftet den aktuelle situasjonen etter folkeavstemningen og signalisert at det ikke vil være politisk flertall for K5.

Med henvisning til vedtaket i Songdalen formannskap anbefaler rådmannen at Kristiansand innleder samtaler med Songdalen om å vurdere et alternativ som omfatter Songdalen og Kristiansand. I denne situasjonen har Søgne signalisert at de ønsker å delta i samtalen. Dette alternativet er nærmere utredet i utredningsrapporten *Fremtidig kommunestruktur for Kristiansandsregionen* (kap 9.4 side 46).

For å tilfredsstille regjeringens krav om å være med i prosessen med stortingsbehandling våren 2017 er alle tre kommunene innforstått med at det må foreligge en viljeserklæring om sammenslåing innen 1.juli.

På denne bakgrunn anbefaler rådmannen at bystyret i møtet 22.juni vedtar en viljeserklæring om sammenslåing mellom Songdalen, Søgne og Kristiansand kommuner. Dette innebærer at kommunene må fremforhandle en ny endelig intensjonsavtale før fylkesmannen skal gi sin faglige vurdering til departementet, hvilket innebærer at en slik ny avtale må være politisk behandlet av bystyret innen utgangen av august 2016.

Fremtidig kommunesamarbeid

Uavhengig av utfall av denne saken vil rådmannen anbefale at Kristiansand går gjennom hensiktsmessigheten av det omfattende interkommunale samarbeidet i Knutepunkt Sørlandet. Rådmannen forutsetter at nytt kommunelandskap på Agder etter 2020 vil bestå av enkeltkommuner eller sammenslåtte kommuner som har gjennomgått sitt tjenestetilbud og som i all hovedsak vi kunne mestre størstedelen av sitt tjenestetilbud innenfor ny kommunestruktur. For å få mer demokratisk kontroll over kommunens basisoppgaver og styrke kommunens rolle som samfunnsaktør er det naturlig å gå gjennom kommunes ulike interkommunale samarbeid.

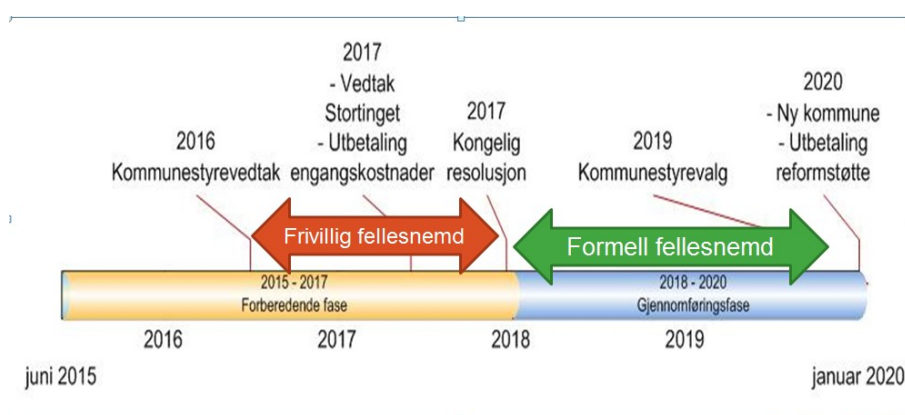
Her bør kommunen vektlegge både eget behov og sin regionale rolle og vurdere hvilke kommuner det er viktig å samarbeide med fremover. For både Kristiansand og en ev ny sammenslått kommune vil det være viktig å fokusere fremtidig samarbeid omkring utviklingsarbeid for å kunne møte fremtidens utfordringsbilde. Dette forventes å få konsekvenser for noen av samarbeidene og tjenestenettverkene i knutepunktsamarbeidet.

For å opprettholde rollen som regional aktør for landsdelen vil det være naturlig å etablere nye og utvidede utviklingssamarbeid mellom offentlig og private aktører sammen med flere kommuner i et nytt kommunelandskap i en utvidet samarbeidsregion. De endringene en har sett i f.eks. pendlingsmønsteret mellom Kristiansand og Mandal og Grimstad/Arendal de siste årene, vil en anta på lang sikt, vil føre til en regionforstørring.

Framdriftsplan – videre arbeid

Kommunene vil ha en frist for oversendelse av sine vedtak til fylkesmannen innen 6. juli. Fylkesmannen vil 2. september invitere til dialogsamling med kommunene om Fylkesmannens tilråding om fremtidig kommunestruktur på Agder på Strand hotell Fevik. Fylkesmannens endelige tilråding sendes til departementet 1. oktober. Stortinget vedtar ny kommunestruktur våren 2017.

Dersom kommunene vedtar sammenslåing vil lokal prosess som er beskrevet i framlagt intensjonsavtale med mandat for fellesnemda og orientert om i bystyresak den 16.3.2016 bli fulgt. Dette kan illustreres slik:

Det viktigste her er at fylkesmannen i samråd med departementet, skal kalle inn til felles kommunestyremøte etter at Stortinget har vedtatt kommunestruktur våren 2017. Etter at punkter i henhold til inndelingslova § 25 er diskutert (navn på kommunen, medlemmer i det nye kommunestyret, opprettelse og medlemmer av fellesnemnd, etc.) lages det en kongelig resolusjon om opprettelsen av den nye kommunen, som vedtas høsten 2017. Fellesnemda begynner sin formelle funksjon når den kongelige resolusjonen er vedtatt.

Sak 75/16: Sak vedrørende spørsmålet om endring av dagens retningslinjer om at salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 kun kan gis til dagligvareforretninger

Vedlegg

Vedtak BYSTYR, 21092016, Sak 113/16, Sak vedrørende spørsmålet om endring av dagens retningslinjer om at salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 kun kan gis til dagligvareforretninger

Vedtak HELSOS, 14062016, Sak 33/16, Sak vedrørende spørsmålet om endring av dagens retningslinjer om at salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 kun kan gis til dagligvareforretninger

Vedtak BYSTYR, 22062016, Sak 99/16, Sak vedrørende spørsmålet om endring av dagens retningslinjer om at salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 kun kan gis til dagligvareforretninger

Vedtak FORMAN, 15062016, Sak 75/16, Sak vedrørende spørsmålet om endring av dagens retningslinjer om at salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 kun kan gis til dagligvareforretninger

Vedtak HELSOS, 14062016, Sak 33/16, Sak vedrørende spørsmålet om endring av dagens retningslinjer om at salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 kun kan gis til dagligvareforretninger

2016 - Ølutsalg Kristiansand kommune.docx_drikkeglede.pdf

Gulating - Signert Høringsuttalelse.pdf

Uttalelse fra sosialtjenesten angående endringer i skjenkepolitikken i Kristiansand kommune

Ølutsalg.pdf

Dato 6. juni 2016
Saksnr.: 201602564-16
Saksbehandler Kim Henrik Gronert

Saksgang

Helse- og sosialstyret
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

14.06.2016
15.06.2016
22.06.2016

Sak vedrørende spørsmålet om endring av dagens retningslinjer om at salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 kun kan gis til dagligvareforretninger

Sammendrag

I forbindelse med behandlingen av forslaget til nye Retningslinjer for tildeling av salgs- og skjenkebevillinger i Kristiansand kommune 2016 - 2020 i bystyre sak 50/16 (20.04.2016) vedtok man å videreføre følgende forslag fra Formannskapet:

«Formannskapet ber administrasjonen om å utarbeide en sak som drøfter muligheter og utfordringer med å gi salgsbevilling til microbryggerier. En ordning med egne forretninger for ølutsalg drøftes også i saken.» (45/8)

Administrasjonen har i etterkant arbeidet med å utrede saken. Det har ikke vært enkelt å finne frem til praksis på området, da de fleste sammenlignbare byene ikke har hatt tilsvarende regler knyttet til salg av alkohol i butikk.

En by som har hatt tilsvarende regel er Trondheim kommune. Saksfremstillingen deres i forbindelse med at man vedtok å åpne for å tildele bevilling til salg av alkoholholdig drikk gruppe 1 i lukket forpakning ved rene ølutsalg legges ved i sin helhet. I Trondheim kommune ble det vedtatt å godkjenne rene ølutsalg. Det ble imidlertid poengtert i vedtaket at Ølutsalget må tilby et variert utvalg øl hvor lokale ølbryggerier er representert.

I bestillingen fra bystyret er det lagt opp til at man ønsker at det fremmes to problemstillinger til diskusjon. Det ene er å tillate ølutsalg for egne produkter i tilknytning til produksjonsfasilitetene, det vil si i et utsalg i tilknytning til egne produksjonslokaler. Det andre er om man skal tillate salg av øl i egne rene butikker, som ikke ligger i tilknytning til produksjon av eget øl, hvor konseptet er å tilby et rikholdig utvalg av øl.

I forbindelse med utredningen av denne saken har det fremkommet at Formannskapet i forbindelse med en klagesak fra Hansa Borg bryggerier ASA, omgjorde administrasjonens avslag på søknad om salgsbevilling datert 19.01.09. Formannskapet vedtok en ordinær salgsbevilling etter reglene i alkohollovens § 1-7. Det betyr at Hansa Borg Bryggerier avdeling CB, i vedtak av 11.03.09, fikk innvilget salgsbevilling og derved i realiteten fikk et unntak fra retningslinjene. Dette vedtaket er videreført i dagens bevillingsperiode.

Rådmannens vurdering er at det allerede er etablert en ordning i Kristiansand hvor man har godkjent ølutsalg i tilknytning til produksjon av øl. Det ble i forbindelse med vedtaket gitt gode begrunnelser for å gi bevillingen. Det må imidlertid poengteres at Hansa Borg Bryggerier ASA de senere årene ikke har hatt et ordinært ølutsalg, men kun har ønsket seg en ordning der de kunne forsyne større arrangementer med alkohol der de ikke kan selge engros. Den vanlige borger kan derfor ikke henvende seg til CB og få kjøpt øl.

Spørsmålet i denne saken blir derfor om man i tillegg ønsker seg muligheten for rene ølutsalg og hvilke krav man i så fall skal stille til disse. Det finnes det lite forskning på hvilken betydning etablering av enkeltutsalg har i et område og derfor er det rimelig å vise til det en vet om økning av tilgjengelighet.

Rådmannen viser her til argumentene fra Helse- og sosial, som er tydelige på at det ikke er ønskelig å gjøre alkohol mer tilgjengelig, da dette igjen vil kunne føre til større forbruk. Det vises til deres uttalelse i sin helhet. Det poengteres at en ordning med ølutsalg vil være i strid med intensjonen i Rusmiddelpolitisk handlingsplan 2015 – 2019.

Forslag til vedtak:

Dagens retningslinjer pkt. 4, første ledd, endres fra:

Salgsbevilling

Salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 kan gis til dagligvareforretninger. Med dagligvareforretning menes forretning der den vesentligste del av vareutvalget er dagligvarer som under hele åpningstiden gir et tilfredsstillende og variert tilbud til en vanlig familie. Det er omsetningen av vareslagene som er avgjørende for hvorvidt stedet regnes som en dagligvarebutikk eller som en kiosk. Vareutvalget i hyllene er ikke tilstrekkelig.

Til:

Salgsbevilling

Salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 kan gis til dagligvareforretninger **og forretninger som ligger i tilknytning til et bryggeri og kun fører bryggeriets produksjon**. Med dagligvareforretning menes forretning der den vesentligste del av vareutvalget er dagligvarer som under hele åpningstiden gir et tilfredsstillende og variert tilbud til en vanlig familie. Det er omsetningen av vareslagene som er avgjørende for hvorvidt stedet regnes som en dagligvarebutikk eller som en kiosk. Vareutvalget i hyllene er ikke tilstrekkelig.

Tor Sommerseth
Rådmann

Eva Berglund Aasland
Organisasjonsdirektør

Vedlegg:

- Høringsuttalelse fra Bryggeri- og Drikkevareforeningen på vegne av «Qvart Ølkompani»
- Høringsuttalelse fra Gulating Gruppen, ved direktør Rolf Ivar Skår
- Saksfremlegg fra Trondheim kommune – Endring av retningslinjer for tildeling av kommunale salg- og skjenkebevillinger.
- Uttalelse fra Helse- og sosial (Virksomhet oppfølging)

Bakgrunn for saken

1. Historikk

Bryggeri- og drikkevareforeningen, ved direktør Petter Nome, har på forespørsel oversendt informasjon knyttet til historikken til Mikrobryggeriene, han skriver blant annet:

«Mikrobryggeriene oppsto i USA på 1980-tallet, som en reaksjon mot de volumorienterte, store bryggeriene. Ideen har vært å brygge håndverksøl av høy kvalitet, gjenopplive gamle oppskrifter og tradisjoner og bygge en ølkultur som er orientert mot smak og mangfold, ikke høyest mulig konsum.

Dette har spredt seg til hele verden, og resultatet er det samme over alt: Småbryggeriene tar markedsandeler og skaper arbeidsplasser og mange forbrukere legger om sitt alkoholkonsum fra vin til øl og fra mengde til kvalitet. Dermed synker det totale alkoholkonsumet.

I Norge startet utviklingen på begynnelsen av 2000-tallet med Nøgne Ø i Grimstad, som i dag står som et forbilde for over 100 norske småbryggerier og også nyter stor anerkjennelse internasjonalt.

I perioden 2002 til i dag, har tallet på norske småskalabryggerier økt fra tre til ca 150 registrerte i Brønnøysund.»

2. Praksis i andre kommuner

Det har vært vanskelig å finne ut av hva som har vært praksis i sammenlignbare kommuner, da de ofte ikke har hatt den samme regelen som Kristiansand kommune knyttet til at salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 kun kan gis til dagligvareforretninger.

Trenden i kommunene har imidlertid vært å godkjenne etableringen av spesialforretninger for salg av alkoholholdig drikk gruppe 1.

3. Argumentene for/imot

Fra bransjehold føres det en rekke argumenter for å fortsette å tillate både salg av egenprodusert øl i tilknytning til produksjonen og å etablere egne ølutsalg.

Det første argumentet for å godkjenne egne ølutsalg er at det vil ha positiv næringspolitisk effekt fordi det vil bidra til å styrke mikrobryggeriene i området. Bryggeri- og Drikkevareforeningen forteller at de har ca. 99 medlemmer som driver mikrobryggeri. Disse bryggeriene står nå for ca 4 % av ølkonsumet i Norge, men 20 % av arbeidsplassene i bryggerinæringen. I 2015 brygget de ca. 1.300 unikt ulike øl. Gulatting har vært tydelige på at deres konsept bygger på at man skal eksponere det lokale ølet.

Det andre argument som fremmes, av både Bryggeri- og drikkevareforeningen og Gulatting er at ved å etablere spesialutsalgsbutikker for øl, så dreier man salget inn mot et produkt som inneholder mindre alkohol (maks 4.75 %) i stedet for det ølet man kan kjøpe på polet som ofte inneholder mer alkohol. Ølet konkurrer også med andre og sterkere varianter av alkohol som kan kjøpes på polet. Det argumenteres videre med at man med de nye øltypene har fått mere fokus på smak og mindre fokus på alkoholprosentene. Det hevdes at det å styrke ølets posisjon vil bidra til at det totale alkoholkonsumet reduseres. I følge produsentene og distributørene er det slik at mikrobryggeriene nå går i bresjen for å lage øl

med mindre alkohol og mere smak. Flere produsenter har igjen begynt å tilby øl i Klasse C (dvs under 3,7 %).

Et siste argument som skal nevnes her er pris. I følge uttalelsen fra Gulating, så fører man ikke billige øltyper. Det betyr at man må regne med å betale ca. 50% mere for de ulike øltypene i en Gulating butikk. Det er dokumentert en sammenheng mellom pris og forbruk. Høyere pris fører til lavere forbruk, dette fremkommer også i uttalelsen fra Daniel Bergsvik, Folkehelseinstituttet.

Hovedinnvendingen mot å godkjenne etablering av ølutsalg som ikke ligger til tilknytning til produksjonslokaler, er knyttet til at man mener at økt tilgjengelighet i neste omgang vil føre økt salg og bruk av alkohol.

Det er også dette som er hovedinnvendingen fra Helse- og sosial (virksomhet oppfølging) som skriver følgende:

«Dersom en tillater salg av øl i egne ølutsalg eller fra microbryggerier, bryter en med intensjonen i Rusmiddelpolitisk handlingsplan. Fokuset i slike utsalg vil naturlig nok være på den alkoholholdige varen. Et ølutsalg vil søke å fremme den varen de ønsker å selge og eksponere vareutvalget på en måte som vil kunne påvirke befolkningens kjøpemønster når det gjelder alkohol i en negativ retning.

Gjennom å tillate ølutsalg må en regne med at det kan komme flere slike utsalg i kommunen, dette vil igjen gi økt tilgjengelighet som igjen kan føre til økt forbruk»

Administrasjonen har vært i kontakt med Folkehelseinstituttet med spørsmål rundt etablering av flere utsalgssteder, og mottatt følgende uttalelser i e-post fra Daniel Bergsvik, Forsker PhD, Avd. for rusmiddelforskning Folkehelseinstituttet:

Det lite forskning på hvilken betydning etablering av enkeltutsalg har i et område (og hvis, så er erfaringene ofte ikke direkte overførbare).....

..... Generelt viser forskningen at det å begrense tilgjengeligheten gjennom Vinmonopol, salgsbevilling, salgstider og skjenketider begrenser konsumet og dermed skadene i samfunnet. Økt pris, gjennom høye avgifter, gir også lavere konsum (se f.eks. [Barbor et al. 2010](#)). Alkoholavgiftene er imidlertid differensierte, etter tanken om at alkoholsterke drikketyper som brennevin gjør mer skade enn øl og vin (se f.eks. [NOU 2007:8](#) for en gjennomgang av alkoholavgifter). Øl og sider under 4,7 vol.% har de laveste alkoholavgiftene og kan også selges utenfor Vinmonopolet.

Det er god dokumentasjon på at endringer i alkoholpriser gir endringer i alkoholomsetningen, både for drikketyper som er omfattet av prisendringen og andre drikketyper som er ikke omfattet. [SSB](#) har rapportert slike pris- og krysspriselastisiteter. F.eks. vil en reduksjon i prisen på øl med 1%, øke ølkonsumet med 0,78%, men redusere vinkonsumet med 0.14% og brennevin med 0,09%. En slik sammenheng kan tenkes å holde også for tilgjengelighet: Om antall ølutsalg øker, kan vin- og brennevinsomsetningen bli noe mindre, men det er usikkert hvor sterk denne sammenhengen er. Nettoeffekten på folkehelsen blir nok neppe positiv, men de negative effektene av et høyere ølsalg kan bli noe dempet av en slik substitusjonseffekt.

Administrasjonen har også vært i kontakt med Lars Amundsen, som er Daglig Leder i Quart Ølkompani. Han skriver følgende i en e-post datert 20.04.2016:

«En av uttalelsene, om det var fra helse og sosialstyret, går på at produsenter skal få selge i etablerte kanaler, som Vinmonopolet og dagligvarekjeder. Det er på ingen som helst måte gitt at en liten produsent som oss har livets rett hos dagligvaregigantene. De store aktørene

som Hansa-Borg og Ringnes kontrollerer det meste av hyllemeterne gjennom enorm markedsstøtte. Konkurransen om ledig plass er knallhard, og man er inne på kjøpmannens velvilje.

Det er heller ingen selvfølge at de 3 store dagligvarekjedene i det hele tatt ønsker å selge våre produkter. Sett at de store aktørene kjøper opp hyllemeter, hvor skal man da få solgt de alkoholsvake produktene? Utesteder, restauranter, hoteller m.m. ønsker stort sett produkter med høyere alkoholinnhold og man vil å så fall bli tvunget til å utelukkende produsere sterkere øl for salg mot utelivsbransjen og Vinmonopolet

Sak 76/16: Valg av meddommere til Kristiansand Tingrett og Agder Lagmannsrett og valg av skjønnsmenn for perioden 1. januar 2017 til 31. desember 2020

Vedlegg

Vedtak BYSTYR, 22062016, Sak 95/16, Valg av meddommere til Kristiansand Tingrett og Agder Lagmannsrett og valg av skjønnsmenn for perioden 1. januar 2017 til 31. desember 2020

Valg av nye skjønnsmedlemmer til Kristiansand og Lister tingrett_brev fra fylkeskommunen av 10.02.16.docx

Agder lagmannsrett 260216.pdf

Valg av lagrettemedlemmer og meddommere samt skjønnsmedlemmer for perioden 1 ja 15929197_1_1.pdf

Valg av meddommere til Kristiansand tingrett for kommende valgperiode 1.januar 2017 - 31. desember 2020

Lagrett kvinner.xlsx

Lagrett menn.xlsx

Meddommere kvinner AL Tingretten.xlsx

Meddommere menn AL Tingretten.xlsx

skjønnsmenn.xlsx

jordskifte samlet.xlsx

Vedtak FORMAN, 15062016, Sak 76/16, Valg av meddommere til Kristiansand Tingrett og Agder Lagmannsrett og valg av skjønnsmenn for perioden 1. januar 2017 til 31. desember 2020

201513214-10 Valg av lagrettemedlemmer og meddommere samt skjønnsmedlemmer for perioden 1. ja 16256666_15763795_0.docx

Dato 2. juni 2016
Saksnr.: 201513214-7
Saksbehandler Marianne Tronstad

Saksgang
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
15.06.2016
22.06.2016

Valg av meddommere til Kristiansand Tingrett og Agder Lagmannsrett og valg av skjønnsmenn for perioden 1. januar 2017 til 31. desember 2020

Sammendrag

Kristiansand Tingrett har i brev av 21. februar i år meddelt at Kristiansand kommune skal velge 300 kvinner og 300 menn til det alminnelige utvalget av meddommere til tingretten. Valget skal være foretatt før 1. juli.

Likeså skal det velges 75 kvinner og 75 menn til meddommerutvalget for Agder Lagmannsrett.

I tillegg har fylkeskommunen i brev av 10. februar i år meddelt at det skal velges 44 skjønnsmedlemmer fra Kristiansand.

Lister over meddommere til tingretten, lagmannsretten og skjønnsmedlemmer ligger vedlagt.

Politisk sekretariat har sendt brev til samtlige i de nåværende utvalgene og bedt om tilbakemelding med hensyn til gjenvalg. Det har også vært annonsert i pressen to ganger, i tillegg til kunngjøring via kommunens intranett og Facebook, sistnevnte med betalt kampanje. Dessuten har gruppeledere kommet med flere navneforslag.

Forslag til vedtak

[Administrasjonens forslag til valg av meddommere til Kristiansand Tingrett, Agder Lagmannsrett og skjønnsmedlemmer for perioden 1. januar 2017 til 31. desember 2020 vedtas.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Eva B. Åsland
Organisasjonsdirektør

Vedlegg:

Trykte vedlegg: Brev fra Domstoladministrasjonen av 17.11.15
Brev fra Kristiansand tingrett av 21.01.16
Brev fra Agder lagmannsrett 26.02.16
Brev fra fylkeskommunen 10.02.16

Utrykte vedlegg: Ingen

Bakgrunn for saken

Sak 77/16: Uttalelse vedr. fiskeridirektørens beslutning om nedleggelse av fiskeridirektoratets lokalkontor i Kristiansand pr. 01.01.17

Vedlegg

Fwd_ VS_ Spørsmål til skriftlig besvarelse vedr Fiskeridirektoratets lokalkontor i Kr.sand.msg

20160608153844.pdf

Spørsmål fra Mette Gundersen vedr Fiskeridirektoratets lokalkontor i Kristiansa.pdf

Dato 8. juni 2016
Saksnr.: 201607484-4
Saksbehandler Valborg Langevei

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
15.06.2016

Uttalelse vedrørende fiskeridirektørens beslutning om nedleggelse av fiskeridirektoratets lokalkontor i Kristiansand pr. 01.01.17

Sammendrag

I forbindelse med fiskeridirektørens beslutning om å nedlegge fiskeridirektoratets lokalkontor i Kristiansand med virkning fra 01.01.17, stilte Mette Gundersen (Ap) i mail 11.5.16 følgende spørsmål til ordføreren (vedlegg 1):

1. Vil ordføreren ta initiativ til et møte med Regiondirektøren for å få en redegjørelse på hvorfor kontoret i Kristiansand er besluttet nedlagt, uten at lokale myndigheter har vært involvert i prosessen?
2. Vil ordføreren presentere et forslag til resolusjon i Formannskapet, slik at det politiske miljøet i Kristiansand kan få uttale seg i saken?
3. Kan ordføreren vurdere å ta en politisk kontakt med Fiskeridepartementet med tanke på å få omgjort vedtaket?

Ordføreren har i brev 8.6 (vedlegg 2) til Mette Gundersen (Ap) gitt tilbakemelding om at det er uheldig at lokale myndigheter ikke har vært involvert i prosessen, og at ordføreren derfor vil be om en redegjørelse fra Regiondirektøren om hvorfor kontoret i Kristiansand ble besluttet nedlagt. Ordføreren har videre svart at han også vil ta initiativ til å fremme en sak til Formannskapet. Det er videre kommentert at stortingsrepresentant Odd Omland allerede har kontaktet Fiskeriministeren i denne saken, og at ordføreren på dette tidspunkt ikke mener det er formålstjenlig å kontakte ministeren, før det er innhentet mer informasjon fra Regiondirektøren og før det politiske miljøet har uttalt seg.

På bakgrunn av ovennevnte fremlegges saken for politisk behandling i formannskapet.

Nærings- og fiskeridepartementet reduserer antall regioner i Fiskeridirektoratet fra syv til fem. Begrunnelse for dette er at færre regioner vil gi større faglig bredde og sikre bedre likebehandling, samtidig som det har vært viktig å ivareta distriktpolitiske hensyn (pressemelding Nærings- og fiskeridepartementet 21.05.15).

Denne endringen i strukturen betyr at kristiansandskontoret legges ned pr. 01.01.17. Dette innebærer at fiskerinæringen på Sørlandet fra samme dato vil bli betjent fra regionkontoret i Egersund.

Beslutningen ble tatt uten at lokale myndigheter har vært involvert i prosessen.

Nedleggelsen innebærer at 4 statlige arbeidsplasser og fagkompetanse forsvinner fra byen, og overflyttes til Region Sør (bestående av Egersund, Kopervik og Fredrikstad) i Egersund - som betjener fiskerinæringen mellom Åna Sira i vest til svenskegrensen.

Konsekvensene for de ansatte på kontoret i Kristiansand er at de enten må flytte til Egersund eller pendle mellom Kristiansand og Egersund.

Konsekvensene for Sørlandets fiskerinæring:

Fiskerinæringen er en fremtidsrettet næring, og er spesielt viktig for Sørlandet nå hvor andre næringer er inne i svært krevende omstillingstider med betydelige nedbemanninger. Fiskerikontoret i Kristiansand har en sentral funksjon for næringen i sør med sin lokalkunnskap om det særegne ved fisket i sør; ressursgrunnlaget, utøvelsen av fisket, kystsoneplanlegging, kystkulturell verdi og omsetningshensyn.

Fiskerinæringen på Sørlandet representerer den største omsetning innenfor Region Sør. Skagerakfisk – som er ansvarlig for førsteomsetningen fra fiskerinæringen i sør hadde i 2015 en totalomsetning på 434 millioner kroner. Hovedtyngden av denne omsetningen, dvs. mellom 50 og 70% kommer fra Vest-Agder (Flekkerøy, Søgne og Mandal). På Flekkerøya i Kristiansand, i Søgne og Mandal er det også et gledelig tilskudd av unge yrkesfiskere som satser på innovasjon gjennom ny teknologi og et fiskeri som er tilpasset ressursgrunnlaget. Lokalkontoret i Kristiansand har derfor en strategisk beliggenhet i forhold til fiskerinæringen som kontoret skal betjene, og i forhold til Skagerak. Det vises til at næringen her også har en annen struktur enn i Rogaland. Mens Rogaland har mange store aktører, er næringen på Sørlandet preget av mange små aktører og et annet fiske, bl.a. rekefiske som er annerledes enn annen type fiske og som representerer en betydelig høyere verdi. Dette krever lokalkunnskap og lokal kompetanse, som man nødvendigvis ikke har i Egersund.

At fiskerinæringen er omfattet av en mengde reguleringer sammenlignet med andre bransjer, forsterker betydningen av et nært og tett samarbeid med den «forlengede arm av lovgivningen» representert ved det lokale fiskeridirektorat-kontoret.

Samarbeidet mellom næringen (yrkesfiske) på Sørlandet og lokalkontoret i Kristiansand fremheves av Fiskerlaget Sør (brev 28.5 - vedlegg 3) som veldig bra og viktig for å kunne sikre en bærekraftig utvikling. Det vil være av stor betydning for å opprettholde næringen og hindre at andre pressgrupper (som representerer annen type utbyggingsprosjekter) «overkjører» fiskerinæringen i «kampen om kystsonen». I tillegg er fritidsfiske og fisketurisme på Sørlandet betydelig større enn i Rogaland og andre steder på kysten i Region Sør.

Fiskeri- og kystdepartementet nedsatte i 2011 en arbeidsgruppe sammen med fiskeridirektøren for å vurdere fremtiden til fiskerinæringen i sør, hvor arbeidsgruppen kom med tiltak til forbedring av rammevilkårene for næringen. Det ble da foreslått å opprettholde kontoret i Kristiansand.

Forslag til vedtak

[Formannskapet godkjenner vedlagte forslag til uttalelse vedrørende fiskeridirektørens beslutning om nedleggelse av fiskeridirektoratets lokalkontor i Kristiansand.](#)

[Formannskapet vil be om en redegjørelse fra Regiondirektøren om hvorfor kontoret i Kristiansand ble besluttet nedlagt.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Vedlegg:

- Mail 11.05 fra Mette Gundersen (Ap) til ordføreren
- Brev 08.06 fra ordføreren til Mette Gundersen (Ap)
- Brev 28.05 fra Fiskerlaget Sør til Kristiansand kommune

Uttalelse vedrørende fiskeridirektørens beslutning om nedleggelse av fiskeridirektoratets lokalkontor i Kristiansand:

1. Kristiansand kommune stiller seg uforstående til hvorfor fiskeridirektoratets lokalkontor i Kristiansand skal nedlegges 01.01.17. Det er uheldig at lokale myndigheter ikke har vært involvert i denne prosessen.
2. Fiskerinæringen i Kristiansand er en viktig og fremtidsrettet næring for byen og Sørlandet.
3. Vest-Agder (Flekkerøy, Søgne og Mandal) står for mellom 50-70% av Skagerakfisk sin førsteomsetning (400-500 millioner kroner for 2015), og utgjør dermed hovedparten av omsetningen innenfor Region Sør. Fiskerinæringen på Sørlandet skiller seg ut fra Rogaland på flere viktige områder. For det først er næringsstrukturene ulike. Fiskeriaktørene er gjennomgående mindre på Sørlandet enn i Rogaland. Videre er det andre former for fiske som er dominerende på Sørlandet enn det man har i Rogaland. Særlig er rekefisket økonomisk viktig i denne regionen. Lokalkontoret i Kristiansand har derfor en strategisk beliggenhet i forhold til fiskerinæringen som kontoret skal betjene, og i forhold til Skagerak.
4. Det vil være av stor betydning å opprettholde næringen og hindre at andre pressgrupper «overkjører» fiskerinæringen i «kampen om kystsonen». I tillegg er fritidsfiske og fisketurismen på Sørlandet betydelig større enn i Rogaland og andre steder på kysten i region Sør. At næringen er omfattet av en mengde reguleringer sammenlignet med andre bransjer, forsterker betydningen av et nært og tett samarbeid med den «forlengede arm av lovgivningen» representert ved det lokale fiskeridirektorat-kontoret. Et tett samarbeid med det lokale fiskeridirektoratkontoret for å sikre nødvendig lokalkunnskap og lokal kompetanse er viktig for å få til en bærekraftig regulering av fisket i regionen. Kristiansand kommune stiller seg derfor undrende til de faglige vurderinger av hvorfor Kristiansands-kontoret er besluttet nedlagt.